

Koulutustason vaikutus taloushallinnon alalle työllistymiseen

Anne Laitinen

Liiketalouden koulutusohjelman opinnäytetyö
Kaupan ja kulttuurin toimiala
Tradenomi

TORNIO 2013

TIIVISTELMÄ

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU, Kaupan ja hallinnon ala

Koulutusohjelma:	Liiketalouden tradenomi
Opinnäytetyön tekijä(t):	Anne Laitinen
Opinnäytetyön nimi:	Koulutustason vaikutus taloushallinnon alalle työllistymiseen
Sivuja (joista liitesivuja):	49 (11)
Päiväys:	11.11.2013
Opinnäytetyön ohjaaja(t):	Eila Määttä
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on vertailla erilaisia taloushallinnon alan koulutuksia ja niiden suorittaneiden henkilöiden työllistymistä. Tutkinnot ovat tradenomi, suuntautumisvaihtoehto taloushallinto, merkonomi, talous- ja toimistopalveluiden suuntautumisvaihtoehto ja taloushallinnon ammattitutkinto. Opinnäytetyön tutkimusongelmana on taloushallinnon koulutustason merkitys erityisesti työelämän näkökulmasta. Tavoitteena on selvittää, miten työtehtävät, vastuu ja palkkatalo eroavat suhteessa siihen, mikä tasoisen taloushallinnon koulutuksen työntekijä on suorittanut.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosa on jaettu kahteen eri osaan, taloushallinnon opintoihin ja taloushallinnon työtehtäviin. Taloushallinnon opinnot osassa esitellään kolme eritasoista taloushallinnon koulutusta ja vertaillaan näitä koulutuksia keskenään. Taloushallinnon työtehtävät osassa esitellään taloushallinnon työtehtäviä ja vertaillaan eri koulutustasoilta valmistuneiden henkilöiden työtehtäviä valmiin materiaalin eli ammattiliittojen teettämien tutkimusten ja palkkatutkimusten perusteella.</p> <p>Opinnäytetyön empiirinen osa on kirjoitettu haastattelututkimuksen perusteella. Opinnäytetyötä varten on haastateltu eritasoisten taloushallinnon koulutusten suorittaneita henkilöitä. Työelämän näkökulma on saatu haastattelemalla sellaisten yritysten edustajia, jotka palkkaavat taloushallinnon ammattilaisia.</p> <p>Tutkimuksen perusteella selvisi, että tradenomit ja merkonomit tekevät osittain samoja työtehtäviä, niin että tradenomien työtehtävät painottuvat merkonomeja ja taloushallinnon ammattitutkinnon suorittaneita enemmän asiantuntijatehtäviin. Työtehtävien laadussa ei ollut merkittävää eroa haastateltavien joukossa suhteessa siihen, minkä kolmesta tutkinnosta haastateltava oli suorittanut. Korkeampi koulutus oli lisännyt vastualueiden määrää työpaikalla mutta työkokemus oli vaikuttanut vastualueiden lisääntymiseen ja palkan määrään koulutusta enemmän. Koulutuksen vaikutus oli suurin työuran alussa.</p>	
Asiasanat: Taloushallinto, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulututkinnot, ammattitutkinnot, työllistyminen, työelämä, palkat.	

ABSTRACT

KEMI-TORNIO UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme:	Bachelor of Business Administration
Writer(s):	Anne Laitinen
Thesis title:	Impacts of the level of education on employment opportunities in the financial management sector
Pages (of which appendices):	49 (11)
Date:	
Thesis instructor(s):	Eila Määttä
<p>The general aim of this thesis research is to compare different kind of education in financial management and find out how the students with different educational backgrounds get employed after graduation. The levels studied in this thesis are Bachelor of Business Administration, vocational qualification in business and administration and financial management vocational examination. The research focuses on finding out the importance of the level of financial management education, particularly from the perspective of working life. The specific objectives are to find out how the work tasks, responsibilities and salary in working life differ in comparison with the level of the financial management education employees have completed.</p> <p>The theoretical background is divided into two parts, which are financial management education and financial management in working life. Financial management education is introduced through three different levels for comparison. In the financial management working life section, typical tasks of the employees graduated from the three different levels of financial management education are presented and compared. The theoretical framework of this part of the Thesis research was created using surveys made by trade unions and salary surveys.</p> <p>The empirical part of this Thesis relies on interviews. Financial management employees with varying levels of educational background were interviewed for their experience and views on how education impacts on their tasks. The perspective of working life was obtained from the interviews with company representatives who employ financial management professionals.</p> <p>The study results indicate that the Bachelors of Business Administration and employees who have vocational qualification in business and administration do the same tasks to an extent. However, the Bachelors' of Business Administration tasks focus on expertise more than the tasks of the employees with the vocational qualification in business and administration or vocational examination in financial management. There was no significant difference in the nature of the tasks among the interviewees in relation to the level of education completed by the interviewees. Higher education increased the amount of responsibilities at work but work experience resulted in expanded responsibilities and increase in salary more than education. The impact of the level of education on employment opportunities was most notable at the beginning of the interviewees' careers.</p>	
<p>Keywords: Financial management, vocational examination, university of applied sciences, vocational qualification, employment, working life, salaries.</p>	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO	5
1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus	5
1.2 Tutkimusmenetelmät ja niiden perustelut	6
2 TALOUSHALLINNON OPINNOT	8
2.1 Tradenomikoulutus	8
2.2 Merkonomikoulutus	11
2.3 Taloushallinnon ammattitutkinto	13
2.4 Koulutustasojen vertailua	14
3 TALOUSHALLINNON TYÖTEHTÄVÄT	18
3.1 Tradenomi ja merkonomi työelämässä	18
3.2 Taloushallinnon palkkataso	21
4 HAASTATTELUTUTKIMUS	23
4.1 Haastattelukysymykset	23
4.2 Aineiston keruu	24
5 TUTKIMUSTULOKSET	26
5.1 Koulutustason valinta	26
5.2 Koulutuksen tuoma osaaminen	27
5.3 Tutkinnon vaikutus työnhakuun	28
5.4 Tutkinnon vaikutus työnkuvaan ja vastualueisiin työpaikalla	29
5.5 Haastateltavien palkkataso	30
5.6 Uuden työntekijän palkkaaminen yritykseen	30
5.7 Työntekijän suorittaman tutkinnon vaikutus työtehtävien laatuun	31
5.8 Koulutuksen tuoma osaaminen yrityksen näkökulmasta	31
5.9 Työntekijän suorittaman tutkinnon vaikutus palkkatasoon	31
6 POHDINTA	33
LÄHTEET	37
LIITTEET	39

1 JOHDANTO

Taloushallinnon ammattilainen on ihminen, joka tekee työkseen taloushallinnon töitä ja hallitsee työtehtävänsä niin hyvin, että häntä voi kutsua ammattilaiseksi. Tämä kuulostaa yksinkertaiselta. Onko se sitä todella? Millaisia ihmisiä taloushallinnon ammattilaiset oikeastaan ovat ja missä vaiheessa henkilöstä tulee taloushallinnon ammattilainen?

Taloushallinnon työkenttä on moninainen ja taloushallinnon työtehtäviä tekee eri tavoin kouluttautuneet henkilöt, jopa kouluttautumattomat henkilöt. Otsikoihin on noussut tositarinoita valelääkäreistä ja valesairaanhoitajista. Näin ei voi käydä taloushallinnon osalta, sillä työtehtävien tekemiseen ei tarvita lakisääteistä tutkintoa. Taloushallinnon työtehtäviä voi tehdä vaikka lyhyen kurssin tai kokemuksellisen tietotaidon perusteella.

Tekevätkö eri taloushallinnon koulutustason valinneet henkilöt samoja työtehtäviä vai eroavatko työtehtävät sen mukaan, minkä koulutuksen taloushallinnon työntekijä on käynyt? Miten työnantajat arvostavat taloushallinnon työntekijän koulutusta? Pohdin näitä kysymyksiä opinnäytetyössäni.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus

Opinnäytetyöni tavoitteena on vertailla erilaisia taloushallinnon alan koulutuksia ja niiden suorittaneiden henkilöiden työllistymistä. Tutkimuksessani esittelen Turun ammattikorkeakoulun ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman opetussuunnitelman. Esittelen myös Turun ammatti-instituutin talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelman oppimissuunnitelman sekä opetushallituksen määräykset taloushallinnon ammattitutkinnon perusteista. Tutkimuksen empiirisessä osassa haastattelen henkilöitä, jotka ovat valmistuneet taloushallinnon työntekijöiksi.

Opinnäytetyö on rajattu niin, että vertailen kolmea eri taloushallinnon tutkintoa keskenään. Tutkinnot ovat tradenomi, suuntautumisvaihtoehto taloushallinto, merkonomi, talous- ja toimistopalveluiden suuntautumisvaihtoehto ja taloushallinnon ammattitutkinto.

Opinnäytetyöni tutkimusongelmana on, mikä taloushallinnon koulutustason merkitys on erityisesti työelämän näkökulmasta. Taloushallinnon koulutuksia on tarjolla useita erilaisia, eikä saman koulutuksen käyneillä henkilöillä ole työelämässä välttämättä samaa työnimikettä. Ongelmana on koulutukseen hakeutuvan henkilön näkökulmasta koulutustason valinta, työntekijän näkökulmasta muodollinen pätevyys työtehtävien tekemiseen ja työnantajan näkökulmasta työntekijän koulutustaso erityisesti rekrytointivaiheessa. Opinnäytetyössäni pyrin hakemaan vastausta tähän ongelmaan. Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on:

- Miten työtehtävät, vastuu ja palkkataso eroavat suhteessa siihen, minkä tasoisen taloushallinnon koulutuksen työntekijä on suorittanut?

Opinnäytetyön idea nousi omista henkilökohtaisista kokemuksistani. Opiskelen tällä hetkellä taloushallinnon tradenomiksi ja minulla on takana muita taloushallinnon opintoja. Olen pohjakoulutukseltani ylioppilaspohjainen merkonomi. Olen myös käynyt puoli vuotta taloushallinnon ammattitutkintoa, jonka keskeytin työllistyessäni ja myös sen tuntuessa liian samankaltaiselta kuin merkonomiopinnot. Tämän lisäksi olen käynyt taloushallinnon kehittämiskoulutuksen, joka oli yrityksille räätälöity työllistämiskoulutus.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja niiden perustelut

Toteutan opinnäytetyöni laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Laadullinen tutkimus tarkoittaa tutkimusta, jossa ei käytetä määrällisiä keinoja. Laadullinen tutkimus käyttää sanoja ja lauseita lukujen sijaan. Tarkoituksena on kuvata, ymmärtää ja tulkita ilmiötä mielekkäästi. (Kananen 2008, 24.) Laadullinen tutkimusmenetelmä sopii parhaiten tilanteessa, jossa halutaan ymmärtää olemassa olevaa ilmiötä, luoda uusia teorioita ja luoda ilmiöstä hyvä kuvaus. Tiedonkeruumenetelmänä käytän haastatteluja, joista saadut vastaukset luokittelen teemoittain eri luokkiin. Päättelysuuntana tutkimuksessani on induktiivinen eli aineistolähtöinen tutkimus, jossa muutamasta tapauksesta tehdään yleistyksiä. (Kananen 2010, 36 - 42.)

Tutkimuksessa tarkastellaan taloushallinnon ammattitutkintoa, merkonomi- ja tradenomiopintoja. Haastattelen muutamaa henkilöä kustakin tutkinnon suorittaneiden

ryhmästä ja vertailen, millaisissa työtehtävissä he toimivat ja miten työtehtävät vastaavat koulutuksen tavoitteita. Lisämateriaalina käytän tradenomiliiton vuoden 2012 jäsentutkimusta, liiketalouden liiton vuonna 2008 teettämää jäsentutkimusta sekä toimistotyöntekijöiden rekrytointeihin erikoistuneen kansainvälisen yrityksen, Poolian palkkatutkimusta vuodelta 2011.

Haastateltaviksi valitsen eri-ikäisiä ihmisiä. Yhdistävänä tekijänä on, että kaikki haastateltavat henkilöt ovat suorittaneet yhden tai useamman taloushallinnon tutkinnon. Sen sijaan valintakriteerinä ei ole tämänhetkinen työskentely taloushallinnon tehtävissä. Pysin haastattelemaan kunkin tutkinnon suorittaneiden ryhmästä kolmesta viiteen eri henkilöä. Haastateltavien määrä eri ryhmien välillä voi vaihdella, sillä osa haastateltavista voi olla suorittanut useamman kuin yhden taloushallinnon tutkinnon. Haastatteluissa pääpaino on koulutuksen tuottamassa osaamisessa ja siinä, vastaako koulutus haastateltavien mielestä työelämän odotuksia. Yksi osa-alue työtä on yritysten näkökulma. Haastattelen myös yritysten edustajia, tarkoitukseni selvittää työelämän odotuksia.

Opetushallitus määrää taloushallinnon perustutkinnon ja taloushallinnon ammattitutkinnon perusteet. Jokainen oppilaitos laatii opetussuunnitelmansa itse, opetushallituksen määräyksiin perustuen. (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013, 3; Pitkälä & Balint 2012, hakupäivä 17.1.2013, 4.) Ammattikorkeakoulujen toimintaa määrittelevät ammattikorkeakoululaki ja valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista. Jokainen ammattikorkeakoulu laatii itse tradenomitutkinnon opetussuunnitelman. (Ammattikorkeakoululaki 9.5.2013/35119 §; Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352.) Tässä opinnäytetyössä esittelen kahden eri ammattikorkeakoulun tradenomien opetussuunnitelman ja yhden toisen asteen oppilaitoksen liiketalouden perustutkinnon opetussuunnitelman sekä opetushallituksen määräykset merkonomi-, ja taloushallinnon ammattitutkintojen sisällöistä. Vertailen myös koulutustasoja ja niiden tavoitteita keskenään.

2 TALOUSHALLINNON OPINNOT

Lähtökohtana on, että taloushallinnon opintoja on hyvin monenlaisia ja monentasoisia. Yksinkertaisimmat opinnot ovat lyhyitä kursseja, joita voi hyödyntää vaikkapa yrityksen omistaja, ymmärtääkseen mitä oman yrityksen tuloslaskelma ja tase tarkoittavat. Korkeimmin koulutetut taloushallinnon ammattilaiset valmistuvat kauppakorkeakoulusta. Tässä opinnäytetyössä vertaillaan kolmea koulutusta, tradenomi, merkonomi ja taloushallinnon ammattitutkinto-koulutuksia.

Koulutus voidaan nähdä myös kilpailuna. Koulutusjärjestelmä on muodoltaan pyramidi. Tämä muoto selittyy osittain sillä että työelämän asemia vastaamaan on rakennettu vastaava koulutustutkintojen hierarkia. Perussääntönä on mitä kauemmin koulun penkillä istuu, sitä korkeammin oppineeksi voidaan katsoa tulleen. (Silvennoinen 2002, 44 – 45.)

2.1 Tradenomikoulutus

Tradenomikoulutuksen tavoitekesto on 3,5 vuotta ja laajuus 210 opintopistettä. Ammattikorkeakouluasetuksessa määritellään että ammattikorkeakoulututkinnon tulee sisältää perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua ja opinnäytetyö. Muilta osin oppilaitokset laativat opetussuunnitelmansa itse. (Valtioneuvosto 2003, hakupäivä 2.2.2013.)

Tradenomin tutkinto on alempi korkeakoulututkinto, joka valmistaa työelämään asiantuntijoita ja esimiehiä. Tradenomiksi voi opiskella 23 ammattikorkeakoulussa eri puolilla Suomea, ja vuosittain aloituspaikkoja tradenomeille on noin 7500. (Tradenomiliitto Tral ry, hakupäivä 17.1.2013.)

Yleisen hakukelpoisuuden tradenomikoulutukseen antaa lukion oppimäärä tai ammatillinen perustutkinto, joka on laajuudeltaan vähintään kolmivuotinen. Hakukelpoisuuden antavat myös vastaavat aikaisemmat tutkinnot tai vastaavat ulkomaiset tutkinnot. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2013, hakupäivä 15.3.2013.) Ammattikorkeakouluissa käytetään opintojen mitoituksen yksikkönä opintopistettä. Opintopisteiden määrä ilmoittaa koulutuksen laajuuden. Opintopisteet perustuvat lukuvuoden kokonaistyömää-

rään. Yhden lukuvuoden keskimääräisten opintojen suorittamiseen vaadittava työpanos, 1600 tuntia, vastaa 60 opintopistettä. (Opetushallitus 2013, hakupäivä 6.9.2013).

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry on antanut vuonna 2010 valtakunnalliset suositukset ammattikorkeakoulututkintojen yhteisiksi kompetensseiksi. (Auvinen 2010, hakupäivä 1.4.2013, 7.) Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa on käytetty lähteenä Arenen suosituksia. Liiketalouden koulutusohjelman valtakunnallisten kompetenssien mukaan tradenomilla on laaja-alainen liiketoimintaosaaminen. Tradenomi ymmärtää yrityksen ydinprosessit ja eri osa-alueiden vaikutukset toisiinsa. Hänellä on syventävää osaamista liiketaloudesta, tässä tapauksessa taloushallinnon osaamista. Tradenomilla on menetelmäosaamista. Hän osaa soveltaa tilastomatematiikkaa ja soveltaa saamaansa tietotaitoa käytännössä. Tradenomi kykenee luovaan ongelmanratkaisuun. (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 8.)

Se, mitä taloushallintoon suuntautuva tradenomiopiskelija koulutuksensa aikana opiskelee, vaihtelee oppilaitosten välillä. Kukin oppilaitos tekee oman opetussuunnitelmansa. Esittelen nyt kahden eri ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman opetussuunnitelman. Esimerkkikouluiksi olen valinnut Turun ammattikorkeakoulun ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun. Turun ammattikorkeakoulu on mukana, sillä suurin osa tradenomien ryhmään kuuluvista haastateltavista on valmistunut juuri tästä ammattikorkeakoulusta. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu puolestaan on se koulu, jossa itse opiskelen, joten se on looginen valinta toiseksi esimerkiksi.

Turun ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa (liite 1) jaetaan liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvat 210 opintopistettä eri opintojaksoihin ja moduuleihin. Perusopintoja on 42 opintopistettä. Nämä opinnot ovat kaikille tradenomeille yhteisiä ja niiden aikana perehdytään liiketoiminnan perusteisiin ja talouselämän yleisiin lainalaisuuksiin. Ammattiopinnot jaetaan 53 opintopisteen pakollisiin opintoihin ja 10 opintopisteen vaihtoehtoisiin opintoihin. Pakollisissa ammattiopinnoissa osaamista syvennetään liiketalouden keskeisillä osaamisalueilla. Kymmenen opintopisteen vaihtoehtoinen moduuli valitaan oman henkilökohtaisen oppimissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Syventävässä vaiheessa taloushallinnon opiskelija opiskelee 30 opintopisteen verran oman suuntautumisvaihtoehdonsa, taloushallinnon, opintoja. Lisäksi hän valitsee 15 opintopisteen moduulin opintoja jostain toisesta suuntautumisvaihtoehdosta.

Taloushallinnon syventävät opinnot sisältävät moduulit laskentatoimen starttipaketti ja strateginen laskentatoimi. Näiden aikana opiskellaan kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, palkkahallintoa, johdon laskentatoimea, verotusta ja tilinpäätöksen suunnittelua. Lisäksi opiskelija voi vapaasti valita esimerkiksi tilintarkastuksen kurssin. Näiden opintojen lisäksi Turun ammattikorkeakoulun tradenomiopintoihin kuuluu 30 opintopisteen harjoittelujakso, 15 opintopistettä valinnaisia opintoja ja 15 opintopisteen opinnäytetyö. (Turun ammattikorkeakoulu 2010, hakupäivä 31.3.2013.)

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman osaamistavoite jaetaan kolmen ja puolen vuoden aikana kertyviin pätevyyksiin. Opintojen ensimmäisenä vuonna teemana on itsensä kehittäjänä liike-elämässä ja toisena vuonna oppijana liike-elämässä. Kolmannen vuoden teema on ammatillisena liike-elämässä ja neljännen vuoden kehittäjänä liike-elämässä. (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 11.)

Opintojen rakenne

Kuva 1. Opintojen rakenne Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 10.)

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa liiketalouden opiskelija aloittaa opintonsa 13 opintopisteen perusopinnoilla. Näiden aikana opiskellaan korkeakoulussa tarvittavia taitoja. Teemana on opiskelijana korkeakoulussa. Kaikille tradenomiopiskelijoille yhteiset ammattiopinnot ovat laajuudeltaan 87 opintopistettä. Yhteiset ammattiopinnot jakautuvat kokonaisuuksiin liiketoimintaympäristöosaaminen, liiketoimintaosaaminen, työyhteisöosaaminen, liiketoimintaprosessien hallinta, tutkimustoimintaosaaminen ja liiketoiminnan kehittäminen. Yhteiset ammattiopinnot jakautuvat koko opintoajalle. (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 15–20.)

Vaihtoehtoisten ammattiopintojen aikana opiskelija koulutetaan omalle alalleen, taloushallintoon. Näissä opinnoissa korostuvat erityisesti johdon päätöksentekoa ja taloushallintoa tukevat osaamisalueet. Näin opiskelija valmentautuu toimimaan alan suunnittelu-, johtamis-, ja esimiestehtävissä. Taloushallinnon ammattiopinnot jakautuvat kokonaisuuksiin talouden hallinta, talouden suunnittelu, talousohjaus ja kansainvälinen taloushallinto-osaaminen. Edellä mainittujen opintojen lisäksi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijan opintoihin kuuluu vapaasti valittavia opintoja 15 op, harjoittelujakso 30 op ja opinnäytetyö 15 op. (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 32–36.)

2.2 Merkonomikoulutus

Merkonomin tutkinto on liiketalouden perustutkinto. Tutkinnon kesto on peruskoulupohjaisena kolme vuotta ja ylioppilaspohjaisena kaksi vuotta. Tutkinnon voi suorittaa myös kaksoistutkintona, jolloin opiskellaan ammatti ja ylioppilastutkinto yhtä aikaa. Koulutusohjelman suorittaneen ammattinimike voi olla esimerkiksi kirjanpitäjä, reskontranhoitaja, palkanlaskija tai toimistosihiteeri. (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013, 8 – 9.) Samoihin ammatillisiin perustutkintoihin voivat hakeutua sekä nuoret että aikuiset. Ammatilliseen koulutukseen hakeudutaan pääsääntöisesti peruskoulun tai lukion jälkeen, valtakunnallisen yhteishaun kautta. (Opetushallitus 2013, hakupäivä 15.3.2013.)

Liiketalouden perustutkinnon, merkonomin, yleisenä osaamistavoitteena on tutkinnon suorittajan monipuolinen ammattitaito. Merkonomilla on yleistä liiketaloudellista osaamista, hyvät viestintätaidot, kielitaitoa, hyvät tietotekniikkataidot sekä talouden ja kan-

nattavuuden osaamista. Talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelman suorittanut osaa palvella asiakasta erilaisissa toimistotehtävissä. Hänellä on osaaminen jonkun taloushallinnon osa-alueen hoitamiseen. Merkonomi osaa soveltaa työssään erilaisia taloushallinnon työvälineitä ja sovelluksia. (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013, 8-9.)

Opetushallitus on päättänyt ammatillisen perustutkinnon perusteet. Näissä perusteissa määritellään tutkinnon tavoitteet ja tutkinnon muodostuminen sekä tutkinnon osien tavoitteet ja ammattitaidon osoittamistavat. Jokainen oppilaitos suunnittelee kuitenkin oman oppimissuunnitelmansa joka pohjautuu näihin määräyksiin. (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013, 7.) Seuraavaksi esittelen Turun ammatti-instituutin liiketalouden talous- ja toimistopalveluiden oppimissuunnitelman. Koulu on valittu esimerkkikouluksi siitä syystä, että suurin osa merkonomien ryhmään kuuluvista haastateltavista on valmistunut juuri tästä koulusta.

Turun ammatti-instituutissa voi opiskella talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelman kahta eri polkua pitkin. Molemmat painottuvat laskentatoimeen, erona on, että toinen opiskellaan peruskoulupohjalta ja toinen ylioppilastutkinnon pohjalta. Haastateltavien pohjakoulutuksen perusteella olen valinnut tähän opinnäytetyöhön tarkasteltavaksi ylioppilaspohjaisen polun. Näiden opintojen lisäksi peruskoulupohjaiset merkonomiopiskelijat opiskelevat 30 opintoviikkoa lukio-opintoja vastaavia ammattitaitoa täydentäviä osia ja 10 opintoviikkoa yhdistyksen ja asunto-osakeyhtiön asiakirjojen hoitamista. Ylioppilasmerkonoimilta nämä 40 opintoviikkoa hyväksiluetaan aiempien lukio-opintojen perusteella. Tämä lyhentää opintojen kestoja. (Turun ammatti-instituutti 2010, hakupäivä 31.3.2013.) Opintoviikko on opintojen mitoituksen yksikkö, joka ilmoittaa kuinka laaja koulutus on kyseessä. Yksi opintoviikko tarkoittaa noin 40 tunnin työpanosta, sisältäen järjestettyä opetusta ja itsenäistä opiskelua. (Opetushallitus 2013, hakupäivä 6.9.2013).

Talous- ja toimistopalveluiden yo-laskentamerkonomien opintopolku alkaa kaikille pakollisella, 20 opintoviikon mittaisella asiakaspalvelun osalla. Loppuajan, 60 opintoviikkoa, yo-laskentamerkonomi suuntautuu taloushallintoon. Nämä koulutusohjelman valinnaiset tutkinnon osat jakautuvat talouspalveluiden-, kirjanpidon-, tilinpäätöksen ja verotuksen, sekä palkkahallinnon osiin. Talouspalveluiden osassa opiskelija perehtyy 20 opintoviikon laajuisesti talouspalveluiden, kuten kirjanpidon, reskontranhoidon ja pal-

kanlaskennan perusteisiin. Yo-laskentamerkonomien syventävät taloushallinnon opinnot pitävät sisällään 20 opintoviikkoa kirjanpidon syventäviä opintoja, 10 opintoviikon paketin tilinpäätösten ja verotusten opintoja ja 10 opintoviikkoa syventäviä palkkahallinnon opintoja. Työssäoppiminen ja opinnäytetyö sisältyvät näihin opintokokonaisuuksiin. (Turun ammatti-instituutti 2010, hakupäivä 31.3.2013.)

2.3 Taloushallinnon ammattitutkinto

Taloushallinnon ammattitutkinto on tarkoitettu aikuisopiskelijoille. Taloushallinnon ammattitutkinnon näyttötutkintoa suorittaessa ammattitaito osoitetaan henkilökohtaisissa tutkintotilaisuuksissa aidoissa työympäristössä tutkinnon suorittajan omissa työtehtävissä. Pelkkään näyttötutkintoon voi osallistua taloushallinnon ammattilainen, jolla on jo pohjakoulutus ja/tai työkokemusta taloushallinnon alalta. Toinen vaihtoehto suorittaa taloushallinnon ammattitutkinto on osallistua noin vuoden mittaiseen taloushallinnon ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen, jonka järjestävät toisen asteen oppilaitokset yleensä aikuiskoulutuksena. Valmistavan koulutuksen laajuuden päättää koulutuksen järjestäjä. (Pitkälä & Balint 2012, hakupäivä 17.1.2013, 8-10.) Tämä opinnäytetyö on rajattu valmistavan koulutuksen käyneisiin henkilöihin.

Taloushallinnon ammattitutkinto koostuu pakollisista tutkinnon osista ja vapaaehtoisista osista, joita on valittava kaksi. Pakolliset osat, joista valitaan oma osaamisala, ovat kirjanpitäjän osaamisala, palkanlaskijan osaamisala ja talousassistentin osaamisala. Kirjanpitäjän osaamisalan tavoitteena ovat että tutkinnon suorittaja osaa hoitaa kirjanpidon, laatia tilinpäätöksen ja hoitaa verotukseen liittyvät tehtävät. Palkanlaskijan osaamisalan tavoitteena ovat että tutkinnon suorittaja osaa laskea palkat, tehdä palkkakirjanpitoa ja vuosilomalaskentaa. Talousassistentin osaamisalan ammattitaitovaatimukset ja tavoitteet liittyvät osto- ja myyntireskontran hoitoon sekä taloushallinnon tukipalveluiden hoitamiseen. Sama henkilö voi suorittaa tutkinnon useammalta eri osaamisalalta. Näyttötutkintoon ei vaadita pohjakoulutusta mutta pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan valmistavan koulutuksen yhteydessä. (Pitkälä & Balint 2012, 11–27.)

2.4 Koulutustasojen vertailua

Tässä kappaleessa vertailen edellä mainittuja koulutustasoja keskenään. Vertailen, mitä eri tutkintoihin tarvitaan pohjakoulutuksena, mikä koulutusten laajuus on, miten koulutusten rakenteet eroavat toisistaan, mitä tavoitteita koulutuksille on asetettu ja mihin työtehtäviin koulutuksista valmistutaan.

Tutkinto	Tradenomi	Merkonomi	Taloushallinnon ammattitutkinto
Pohjakoulutus	yo tai toisen asteen tutkinto	pk- ja yo-pohjaisia linjoja	ammattitaitovaatimukset
Koulutuksen laajuus	3,5 vuotta 210 op	2-3 vuotta 120 ov	näyttötutkinto valmistava koulutus (oppilaitos päättää laajuuden)
Koulutuksen rakenteet	1. Perus- ja ammat- tiopinnot 2. vapaasti valittavat opinnot 3. ammattitaitoa edis- tävä harjoittelu 4. opinnäytetyö	1. Kaikille pakollinen tutkinnon osa, 2. talous- ja toimisto- palveluiden osaa- misala, 3. valinnaiset tutkin- non osat	1. Pakolliset tut- kinnon osat osaa- misaloittain 2. valinnaiset tut- kinnon osat, joista valittava kaksi tutkinnon osaa
Koulutuksen tavoitteet	laaja-alainen liike- toimintaosaaminen, syventävä osaaminen liiketaloudesta	monipuolinen am- mattitaito, yleinen liiketaloudellinen osaaminen	vankan ammatti- taidon osaamisen osoittaminen to- dellisissa työteh- tävissä
Työtehtävät	Sijoittuu asiantuntija- tehtäviin	Sijoittuu talous- ja toimistopalveluiden työtehtäviin	Työskentelee talo- ushallinnon am- mattilaisena

Kuva 2. Koulutustasojen vertailu. (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013; Lehtonen 2011, hakupäivä 3.4.2013; Opetushallitus 2013, hakupäivä 15.3.2013;

Pitkälä & Balint 2012, hakupäivä 17.1.2013; Tampereen ammattikorkeakoulu 2013, hakupäivä 15.3.2013; Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2003, hakupäivä 2.2.2013.)

Tradenomi on kolmesta vertailtavasta koulutustasosta hierarkkisesti korkein eli alempi korkeakoulututkinto. Tradenomikoulutuksen suositeltu kesto on 3,5 vuotta. Tradenomiksi ei pääse opiskelemaan ilman pohjakoulutusta, vaan hakukelpoisuutena on ylioppilastutkinto tai toisen asteen tutkinto, esimerkiksi merkonomi. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2013, hakupäivä 15.3.2013.) Merkonomi on toisen asteen tutkinto, johon voi hakea yhteishaussa peruskoulupohjalta. Oppilaitoksilla on kuitenkin omia linjoja myös ylioppilaspohjaisille hakijoille. (Opetushallitus 2013, hakupäivä 15.3.2013.) Merkonomit, joita olen haastatellut tähän opinnäytetyöhön, ovat pääsääntöisesti ylioppilaspohjaisia. Taloushallinnon ammattitutkintoon ei ole pohjakoulutusvaatimuksia, vaan vaatimukset kohdistuvat tutkinnon suorittajan ammattitaitoon. (Pitkälä & Balint 2012, hakupäivä 17.1.2013.)

Esimerkkinä olevien tradenomikoulutusta tarjoavien ammattikorkeakoulujen, Turun ammattikorkeakoulun ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmista (liite 1 ja liite 2) näemme, että vaikka opetussuunnitelmat eroavat toisistaan, opiskellaan molemmissa myös samoja aihekokonaisuuksia, kuten tilinpäätöksen suunnittelua ja johdon laskentatoimea. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opetussuunnitelman (hakupäivä 31.3.2013, 32) mukaan taloushallinnon opinnoissa korostuvat erityisesti ne taloushallinnon osaamisalueet, jotka tukevat johdon päätöksentekoa ja talousjohtamista. Myös Turun ammattikorkeakoulussa taloushallinnon opiskelijat opiskelevat syventävässä vaiheessa opintoinaan juuri kirjanpitoa ja strategista laskentatoimea. Turun ammattikorkeakoulussa opiskelijalla on kuitenkin Kemi-Tornion ammattikorkeakoulua enemmän mahdollisuuksia valita itse haluamiaan oppiaineita. (Turun ammattikorkeakoulu 2010, hakupäivä 31.3.2013.)

Turun ammattikorkeakoulun taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon pakollisiin 30 opintopisteeseen kuuluvat moduulit laskentatoimen starttipaketti ja strateginen laskentatoimi. Näiden aikana opiskelija opiskelee 20 opintopisteen laajuisesti kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, yritysverotusta ja tilinpäätöksen suunnittelua ja johdon laskentatoimea ja 10 opintopisteen laajuisesti vapaavalintaisia taloushallinnon opintoja. (Turun ammattikor-

keakoulu 2010, hakupäivä 31.3.2013). Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun taloushallinnon opiskelija opiskelee 50 oman suuntautumisvaihtoehdon opintopisteen aikana opintokokonaisuudet talouden hallinta, talouden suunnittelu, talousohjaus ja kansainvälinen taloushallinto-osaaminen. (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 32–35). Molemmille kouluille yhteistä on, että opiskelijoille opetetaan tilinpäätökseen ja sen suunnitteluun, verotukseen ja johdon laskentatoimeen liittyviä opintoja. Suurin ero Turun ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmien (liite 1 ja liite 2) välillä ovat Turun ammattikorkeakoulun tarjoamat valinnaiset syventävän ja vaihtoehtoisten ammattiopintojen opinnot sekä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtoon kuuluvat kansainvälinen taloushallinto-osaaminen opinnot. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa taloushallinnon opiskelijan on pakko opiskella oman suuntautumisvaihtoehdonsa kieliopintoja, kun taas Turun ammattikorkeakoulussa taloushallinnon sanastoa opettavat kieliopinnot ovat opiskelijalle vapaavalintaisia. Yritysrahoitus -kurssia tarjotaan niin ikään Turussa opiskelijoille valinnaisena kurssina. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun taloushallinnon opiskelija opiskelee myös Kansainvälistyvän yrityksen taloushallinto -nimisen kurssin, jota vastaavaa kurssia ei Turun ammattikorkeakoulussa ole tarjolla. Sen sijaan Turun ammattikorkeakoulun opiskelija voi valita kursseikseen esimerkiksi tilintarkastuksen, konsernitilinpäätöksen, palkkahallinnon tai asunto-osakeyhtiön ja yhdistyksen taloushallinnon. Näitä kursseja ei tarjota Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. Turun ammattikorkeakoulun opiskelija joutuu syventävässä vaiheessa valitsemaan lisäksi 15 opintopisteen moduulin jostain toisesta suuntautumisvaihtoehdosta. (Turun ammattikorkeakoulu 2010, hakupäivä 31.3.2013; Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013, 32–35.)

Liiketalouden perustutkinnon, merkonomiopintojen sisältö on määritelty paljon ammattikorkeakouluopintoja tarkemmin. Opiskelun suositeltu kesto on kaksi tai kolme vuotta riippuen siitä, onko linja peruskoulu- vai ylioppilaspohjainen. Opetushallituksen määräyksissä (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013, 10–13) sanotaan että liiketalouden perustutkinnon talous- ja toimistopalveluiden linjan tulee sisältää kaikille pakollisen tutkinnon osan, talous- ja toimistopalveluiden osaamisalan ja valinnaiset tutkinnon osat.

Turun ammatti-instituutin talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelman ajoituksesta (liite 3) nähdään, että ”yo-laskentamerkonomi” opinnot sisältävät perus- ja jatko-

opintoja taloushallinnon alalta. Valinnaiset tutkinnon osat hyväksiluetään aiemmista lukio-opinnoista. Tradenomiopinnoista poiketen merkonomiopinnoissa painopiste on kirjanpidon hallinnassa, syventäviä opintoja kuten johdon laskentatoimea ei tällä tasolla opeteta. (Turun ammatti-instituutti 2010, hakupäivä 31.3.2013.)

Taloushallinnon ammattitutkinto eroaa tradenomi- ja merkonomiopinnoista siten, että tutkinnon suorittajan on oltava jo valmiiksi ammattilainen. Turun ammatti-instituutti (2013, hakupäivä 3.4.2013) suosittelee, että opiskelijalla on edeltävää alan työkokemusta vähintään kolme vuotta. Näyttötutkintoon voi osallistua myös ilman valmentavaa koulutusta, mutta useimmiten tutkinnot suoritetaan valmentavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää valmentavan koulutuksen kestosta ja sisällöstä (Pitkälä & Balint 2012, hakupäivä 17.1.2013).

Taloushallinnon ammattitutkinnon suorittamisen tavoitteena on antaa suorittajalle tunnus vankan ammattitaidon osoittamisesta (Pitkälä & Balint 2012, hakupäivä 17.1.2013). Merkonomikoulutuksen tavoitteena on luoda opiskelijalle monipuolinen ammattitaito ja yleinen liiketaloudellinen osaaminen (Lankinen & Huhtala 2009, hakupäivä 17.1.2013). Tradenomikoulutuksen tavoitteet ovat korkeampia, tradenomilla on laaja-alainen liiketoimintaosaaminen ja syventävä osaaminen liiketaloudesta (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012, hakupäivä 31.3.2013). Valmistuttuaan tradenomi sijoittuu asiantuntijatehtäviin, merkonomin työtehtävät painottuvat käytännön talousasioihin (Lehtonen 2011, hakupäivä 3.4.2013).

3 TALOUSHALLINNON TYÖTEHTÄVÄT

Taloushallinnon ammattilainen voi työskennellä erilaisten taloushallinnon tehtävien parissa. Työkenttä voi olla erikoistunut ja suppea, kuten reskontranhoitaja tai laaja-alainen, jolloin sama henkilö hoitaa koko yrityksen taloushallinnon. Työnantajana voi olla yksityinen yritys, tilitoimisto, kunta tai valtio. Taloushallinnon työntekijän työnimikkeenä voi olla esimerkiksi kirjanpitäjä, palkanlaskija, veroneuvoja, talouspäällikkö tai taloushallinnon assistentti. (Taloushallinnon ammattilaiset ry 2013, hakupäivä 2.2.2013.)

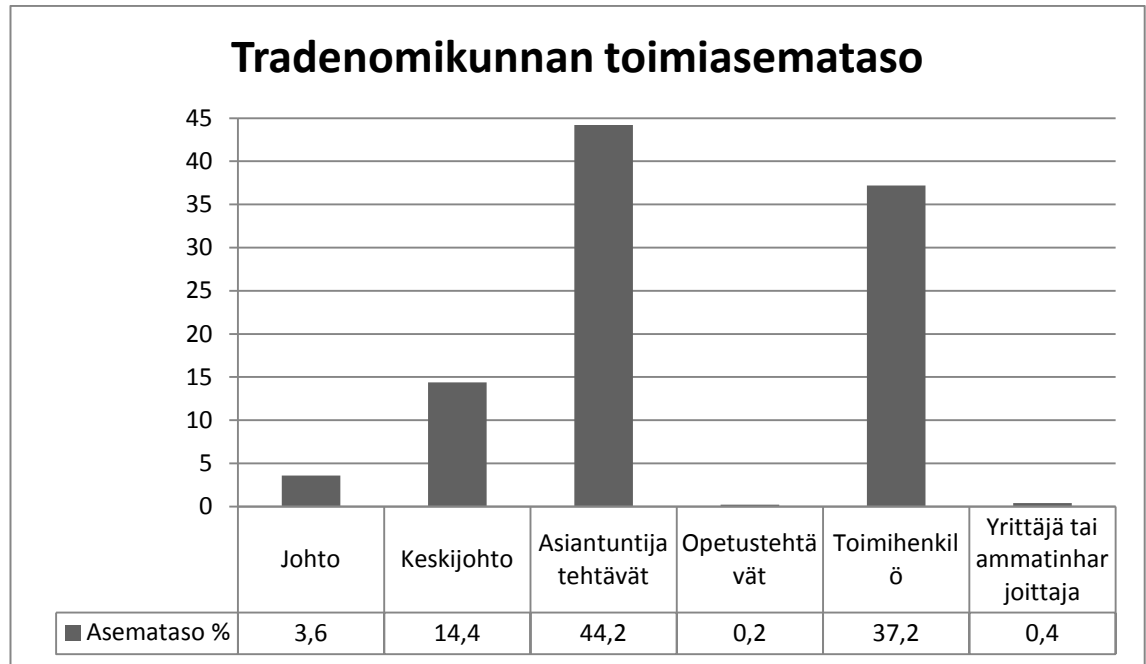
Taloushallinto on vanha ja vakiintunut toimiala. Perinteisesti taloushallinnon työtehtävät ovat keskittyneet pääasiassa lakisääteisten tehtävien hoitoon. Perinteisesti yrityksen kirjanpito on säilytetty paperisena, mappeihin säilöttynä. Arkiston suuruus on kuvastanut yrityksen tulojen ja menojen määrää. Yrityksen taloushallinnon työntekijän työnkuvaan on kuulunut laskujen maksu, tositteiden järjestäminen, numerointi, tiliöinti ja tallennus tietokoneelle. Laskutuksen puolella laskut on perinteisesti tehty tietokoneella, tulostettu, laitettu kirjekuoriin ja viety postiin.

Yhteiskuntamme muuttuessa entistä globaalimmaksi on myös taloushallinnon ala murrosvaiheessa. Viimeisinä vuosina alan tulevaisuudesta on ollut paljon keskustelua. Alan palvelut ovatkin monipuolistuneet ja muuttuneet enemmän asiakasyritysten johtoa tukeviksi palveluiksi. Taloushallinnon työntekijältä vaaditaan entistä enemmän tietotaitoa ja asiantuntemusta. Samanaikaisesti rutiinipalvelut ovat siirtymässä suurelta osin hoidettavaksi tietotekniikan avulla. Alan arvioidaan kuitenkin jatkavan kasvua tulevina vuosina huolimatta nykyisistä epävakaina taloudellisista näkymistä. (Metsä-Tokila 2011, hakupäivä 17.1.2013, 7.)

3.1 Tradenomi ja merkonomi työelämässä

Toimiasemaltaan tradenomeja työskentelee eniten asiantuntijatehtävissä. Kuvaa kaksi tarkastelemalla käy ilmi että tradenomiliiton vuoden 2012 jäsentutkimuksen mukaan 44,2 % tradenomeista työskentelee asiantuntijatehtävissä. Pienempi joukko tradenomeja

työskentelee keskijohdon tai johdon tehtävissä. Toiseksi suurin joukko, 37,2 % tradenomeista työskentelee toimihenkilöinä. (Tradenomiliitto Tral ry 2012, 4.)

Kuva 3. Tradenomikunnan toimiasemataso. (Tradenomiliitto Tral ry 2012, 4)

Merkonomia kuvataan liiketalouden käytännön osaajaksi ja tradenomia asiantuntijaksi ja kehittäjäksi. Työllisyystilanne on ollut perinteisesti hyvä, mutta työpaikoista on kova kilpailu. Työllistymistä edistää molempien koulutusten työelämälähtöisyys. Merkonomit ja tradenomit kilpailevat kuitenkin osittain samoista työpaikoista ja molemmilla ammattiryhmillä esiintyy työttömyyttä. (Lehtonen 2011, hakupäivä 3.4.2013.)

Liiketalouden liitto teki vuonna 2008 jäsenilleen jäsentutkimuksen. Tutkimuksessa tutkittiin jäsenten perhesuhteita, koulutusta ja sijoittumista työmarkkinoille. Tutkimukseen vastanneista 90 prosenttia ilmoitti koulutukseksi merkonomin tutkinnon. On kuitenkin huomioitava, että osalla vastaajista on useampia tutkintoja, kuten esimerkiksi merkonomin ja tradenomin tutkinnot. (Liiketalous 3/2008, 6.)

Ammattiasema	vuosi 2008
Toimihenkilö	57,2 %
Ylin johto	4,8 %
Keskijohto	-
Asiantuntija	31,2 %
Yrittäjä	3,4 %

Kuva 4. Liiketalouden liiton jäsenten ammattiasema vuonna 2008. (Liiketalous 3/2008, 6)

Kuvaa kolme tarkastelemalla käy ilmi että liiketalouden liiton vuoden 2008 jäsentutkimukseen vastanneista suurin osa työskentelee toimihenkilönä. Toimihenkilöitä on vastanneista 57,2 prosenttia. Toiseksi suurin joukko, 31,2 % vastanneista työskentelee asiantuntijana. Pienempi joukko jäseniä työskentelee ylimmän johdon tehtävissä tai yrittäjänä. (Liiketalous 3/2008, 6.)

Osana opinnäytetyötä tarkastelin työvoimatoimiston Internet-sivuilta, millaisia taloushallinnon alan työpaikkailmoituksia oli tarjolla opinnäytetyöni kirjoittamishetkellä. Työvoimatoimiston Internet-sivujen (www.mol.fi) haulla taloushallinnon suunnittelu ja tilinpito löytyi 27.5.2013 koko maassa avoinna olevia paikkoja 199. Koska esittelemäni oppilaitokset ovat Turussa ja Torniossa, rajasin haun Varsinais-Suomeen ja Lappiin. Haun tuloksena kävi ilmi, että Varsinais-Suomessa oli kyseisenä päivänä avoinna 12 paikkaa ja Lapissa 2 paikkaa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, hakupäivä 27.5.2013). Seuraavaksi tarkastelin ilmoituksia lähemmin, tavoitteenani selvittää, millaisia työtehtäviä yritykset voivat tarjota ja toisaalta, millaisia toiveita ja odotuksia työnantajilla voi olla työnhakijoiden suhteen.

Varsinais-Suomessa oli työpaikkailmoituksia koskien sekä kunnallisen että yksityisen sektorin paikkoja. Kunnat hakivat työntekijöitä työnimikkeillä laskentasihteeri, taloussihteeri ja palkkasihteeri. Laskentasihteerin työn kerrottiin pitävän sisällään osto- ja myyntireskontran hoitoa. Kelpoisuusvaatimuksena oli toisen asteen tutkinto tai taloushallinnon ammattitutkinto. Taloussihteerin työn kerrottiin pitävän sisällään taloushallinnon tehtävien hoitoa keskitetyllä toimialalla. Kelpoisuusvaatimus tähän työhön oli am-

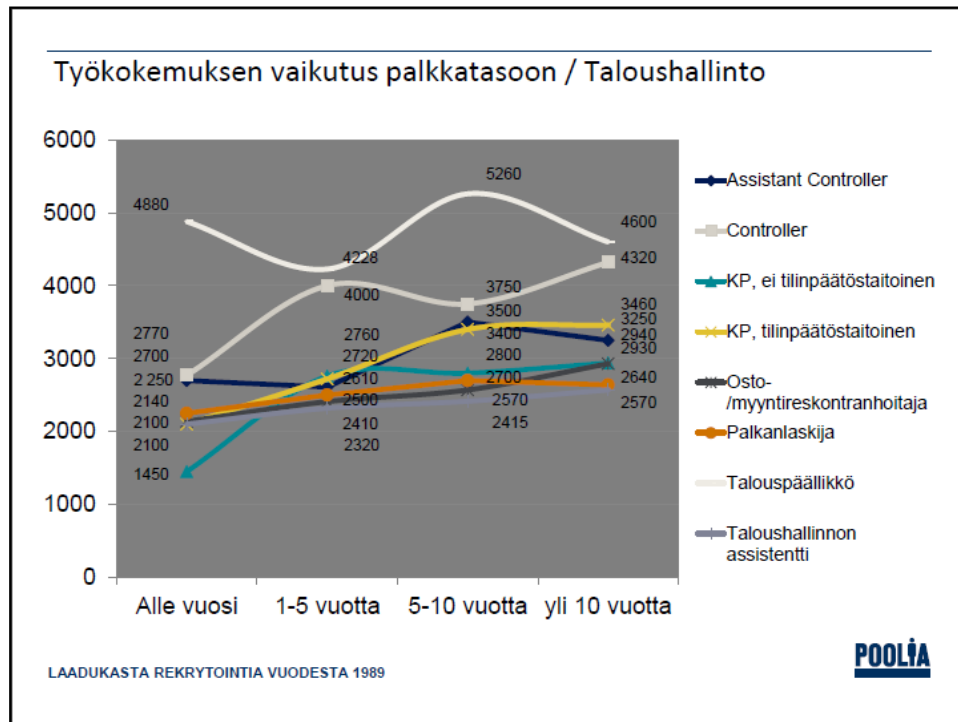
mattikorkeakoulututkinto tai soveltuva toisen asteen tutkinto sekä riittävä työkokemus. Kunnalliseen palkkasihteerin työhön toivottiin hakijoilla olevan vähintään toisen asteen ammatillinen tutkinto sekä työkokemusta alalta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, hakupäivä 27.5.2013.)

Yksityiset yritykset hakivat työvoimatoimiston Internet-sivujen haun perusteella varsinaisuomeen 27.5.2013 työntekijöitä nimikkeillä kirjanpitäjä, reskontranhoitaja, talous- ja kirjanpidon osaaja sekä palkanlaskija. Kirjanpitäjää hakenut yritys kertoi odottavansa hakijoilta vähintään ammattikorkeakoulutasoista taloushallinnon koulutusta. Aikaisempi työkokemus katsottiin eduksi. Reskontranhoitajalta odotettiin toisen asteen koulutusta sekä työkokemusta reskontranhoidosta. Yritys, joka haki talous- ja kirjanpidon osaajaa oli tilitoimisto. Hakukelpoisuutena tähän paikkaan oli tilinpäätöstaito sekä kokemus tilitoimistotöistä. Palkanlaskijalta puolestaan vaadittiin työkokemusta sekä tehtävään sopivaa koulutusta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, hakupäivä 27.5.2013.)

Lapin alueelle haettiin työvoimatoimiston Internet-sivujen kautta 27.5.2013 pääkirjanpitäjää kuntaan ja kirjanpitäjään yksityiseen yritykseen. Pääkirjanpitäjältä vaadittiin vähintään opistoasteita tutkintoa sekä vahvaa kokemusta julkisen taloushallinnon tehtävistä. Kirjanpitäjän työpaikkailmoituksessa toivottiin hakijoiden olevan koulutukseltaan maistereita, tradenomeja tai merkonomeja. Hakijoilla toivottiin olevan myös työkokemusta vastaavista tehtävistä, osaamista taloushallinnon prosesseista ja verotuksen tuntemista. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, hakupäivä 27.5.2013.)

3.2 Taloushallinnon palkkataso

Toimistotyöntekijöiden rekrytointeihin erikoistuneen kansainvälisen yrityksen, Poolian vuonna 2011 teettämän palkkatutkimuksen mukaan taloushallinnon ammattilaisten palkat nousivat eniten verrattuna muihin tutkittuihin ammattiryhmiin. Muita tutkimuksessa mukana olleita ammattiryhmiä olivat IT:n, HR:n, myynnin- ja markkinoinnin sekä toimistotyön ammattilaiset Suomessa. Tutkimuksen mukaan koulutus ja erityisesti työkokemus lisäävät palkkaa. (Poolia 2011, hakupäivä 15.3.2013.)

Kuva 5. Työkokemuksen vaikutus palkkatasoon/ Taloushallinto (Poolia 2011, hakupäivä 15.3.2013).

Tradenomiliiton vuoden 2012 jäsentutkimuksen mukaan tradenomien palkkakehitys oli vuonna 2012 myönteistä. Kaikkien tradenomien keskipalkka oli 3 329 euroa kuukaudessa. Ansiotason nousuun on ollut useimmiten syynä liittojen neuvottelema sopimuskorotus. Tradenomikunnan palkkakehitykseen vaikuttaa selkeästi myös työkokemuksen karttuminen. (Tradenomiliitto Tral ry, 2012, 5-6)

Liiketalouden koulutusohjelman käyneiden tradenomien keskipalkka on tradenomiliiton jäsentutkimuksen koulutusohjelmakohtaisen palkkataulukon (2012, 12) mukaan 3 295 euroa. Jäsentutkimuksessa on tarkasteltu kokonaiskuukausiansioita myös toimialaluokkien mukaan. Tilitoimistoissa työskentelevien tradenomien keskimääräinen kuukausipalkka on 2 718 euroa. (Tradenomiliitto Tral ry, 2012, 14.) Vertailun vuoksi, elinkeinoelämän keskusliitto EK:n kuukausipalkkatilaston lokakuulta 2012 mukaan EK:n jäsenyrityksiin kuuluvien tilitoimistojen säännöllisen työajan ansio on ollut 2 358 euroa kuukaudessa. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2013, 11.)

4 HAASTATTELUTUTKIMUS

Opinnäytetyöni tutkimusmenetelmä on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimusta varten haastattelin merkonomeja, tradenomeja ja taloushallinnon ammattitutkinnon suorittaneita henkilöitä. Haastateltavia yhdistävä tekijä oli, että kaikki haastateltavat olivat suorittaneet yhden tai useamman taloushallinnon tutkinnon. Haastatteluiden tavoitteena oli selvittää, eroavatko työtehtävät, vastuu ja palkkataso suhteessa siihen, minkä tasoisen taloushallinnon koulutuksen työntekijä on suorittanut.

Tärkeä osa tutkimusta on myös yrityksen näkökulma aiheeseen. Tätä varten haastattelin kolmea yritystä, joissa kaikissa oli kokemusta taloushallinnon työntekijöiden palkkaamisesta yritykseen. Näiden haastatteluiden tarkoituksena oli selvittää yrityksiä odotuksia taloushallinnon koulutuksen tuomasta osaamisesta.

4.1 Haastattelukysymykset

Olen jakanut koulutuksen suorittaneiden haastattelukysymykset (liite 4) kuuteen eri osa-alueeseen. Nämä osa-alueet ovat koulutus, työnhaku, työkokemus, työtehtävät ja vastualueet, koulutuksen tuoma osaaminen ja palkkataso.

Koulutus osassa kysyin haastateltavilta minkä koulutuksen he ovat suorittaneet, mistä oppilaitoksesta he ovat valmistuneet ja mikä oli koulutuksen aikainen suuntautumisvaihtoehto. Tarkoituksena oli selvittää syitä juuri tämän koulutustason tai lisäkoulutuksen valintaan. Koulutuksen tuoma osaaminen osa-alueessa kysyin haastateltavilta, oliko koulutuksen tuoma osaaminen heidän mielestään riittävä, erityisesti uuden työntekijän näkökulmasta.

Työelämään ja palkkatasoon liittyvissä osioissa kysyin haastateltavilta, miten nopeasti koulutuksen suorittamisen jälkeen he työllistyivät, kuinka pitkä oman alan työkokemus heillä on ja onko heillä ollut työpaikan vaihdoksia tai työttömyysjaksoja. Kysyin myös työtehtävistä, vastuusta ja palkkatasosta. Kysymysten tarkoituksena oli selvittää, miten haastateltavat kokevat koulutuksen vaikuttaneen työllistymiseen, työtehtäviin ja palkan määrään.

Haastattelukysymykset yrityksille (liite 5) oli jaettu neljään eri osa-alueeseen. Nämä olivat uuden työntekijän palkkaaminen, työntekijän työnkuva ja vastuu, koulutuksen tuoma osaaminen ja palkkataso. Kysymysten tarkoituksena oli selvittää, millainen merkitys työntekijän koulutustaustalla on rekrytointivaiheessa ja miten se vaikuttaa työnkuvaan ja palkkatasoon. Yritysten edustajilta kysyttiin myös mielipidettä nykyisistä taloushallinnon koulutuksista. Tarkoitus oli selvittää, voisivatko koulutukset vastata jotenkin paremmin työelämän tarpeisiin.

4.2 Aineiston keruu

Metsämuurosen (2008, 39) mukaan haastattelututkimus sopii erityisen hyvin aineiston hankkimisen metodiksi silloin, kun kartoitetaan tutkittavaa aluetta ja halutaan kuvaavia esimerkkejä aiheesta. Haastatteluja on monenlaisia. Metsämuuronen (2008, 40) jakaa haastattelut strukturoituihin, puolistrukturoituihin ja avoimiin haastatteluihin. Minun haastatteluni olivat puolistrukturoituja haastatteluja, joissa haastattelin henkilöitä valmiiden haastattelukysymysten pohjalta ja kysyin tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä. Puolistrukturoitua haastattelua voidaan nimittää myös teemahaastatteluksi. (Metsämuuronen 2008, 41.)

Tein kaikki 13 haastattelua toukokuussa 2013. Haastateltavista kymmenen oli taloushallinnon koulutuksen suorittaneita henkilöitä ja kolme yrityksen edustajia. Haastattelukysymysrunkoja oli kaksi, haastattelukysymykset koulutuksen käyneille henkilöille (liite 4) ja haastattelukysymykset yrityksille (liite5).

Koulutuksen suorittaneiden henkilöiden haastatteluja on opinnäytetyössäni yhteensä kymmenen. Haastateltavista henkilöistä kuusi on suorittanut tradenomin tutkinnon tai lähiaikoina valmistumassa tradenomiksi. Nämä kaksi lähes valmista tradenomia laskeaan tässä tutkimuksessa tradenomien joukkoon, ellei muuta mainita. Merkonomeja on seitsemän. Haastateltavista kolme on suorittanut taloushallinnon ammattitutkinnon. Haastateltavista kuudella on kaksi tutkimuksessa mukana olevaa tutkintoa, neljällä haastateltavalla on yksi taloushallinnon tutkinto. Pelkästään tradenomin tutkinto on yhdellä haastateltavista. Niin ikään yhdellä haastateltavalla on tradenomin tutkinto ja taloushallinnon ammattitutkinto. Neljä haastateltavaa on suorittanut sekä tradenomi- että merkonomitutkinnon. Pelkän merkonomitutkinnon on suorittanut kaksi haastateltavaa.

Yhdellä haastateltavista on pelkkä taloushallinnon ammattitutkinto. Niin ikään yhdellä haastateltavista on merkonomitutkinnon lisäksi taloushallinnon ammattitutkinto.

Kuva 6. Haastateltavien koulutustaso henkilölukumäärien mukaan

Pyysin haastateltavia kertomaan erityisesti merkonomi-, tradenomi-, ja taloushallinnon ammattitutkintokoulutuksista, mutta pyysin heitä myös kertomaan muista heidän mahdollisesti suorittamistaan oman alan koulutuksista.

Työelämän näkökulmaa varten haastattelin kolmea eri yritystä, joilla kaikilla on kokemusta taloushallinnon työntekijöiden palkkaamisesta yritykseen. Kaikki yritykset ovat turkulaisia. Yksi yrityksistä toimii kunnallisella puolella ja kaksi muuta ovat yksityisiä yrityksiä.

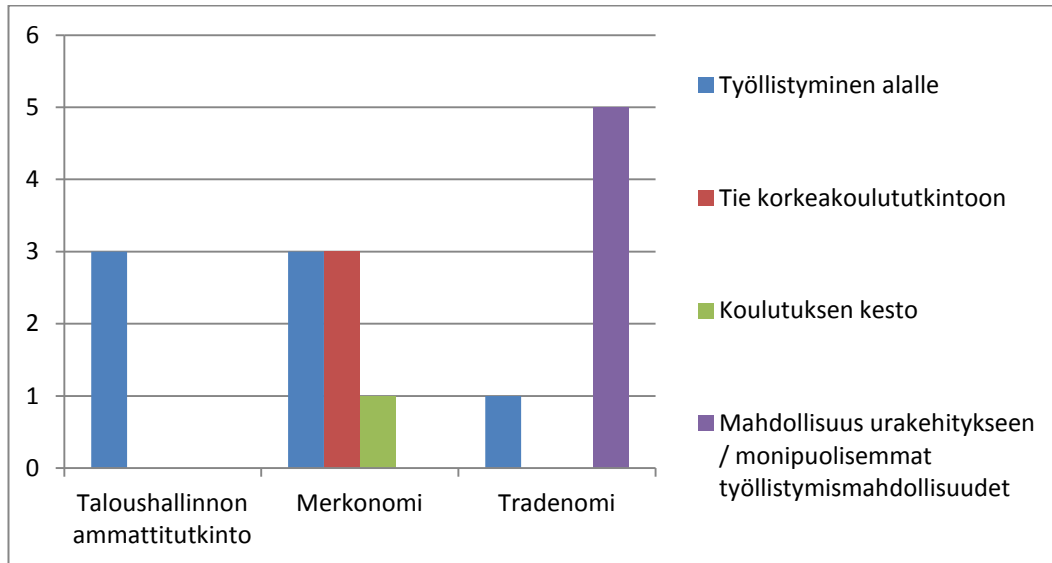
5 TUTKIMUSTULOKSET

Haastatteluiden jälkeen teemoittelin työntekijöiden vastaukset haastattelurungon mukaisesti (liite 4) osa-alueisiin koulutus, työnhaku, työkokemus, työtehtävät ja vastualueet, koulutuksen tuoma osaaminen ja palkkataso. Työnantajien vastaukset teemoittelin puolestaan haastattelurungon mukaisesti (liite 5) osa-alueisiin uuden työntekijän palkkaaminen, työtehtävät ja vastuu, koulutuksen tuoma osaaminen ja palkkataso. Näin ollen tutkimustulokset analysoidaan teemoittain, ei henkilöittäin. Tämän jälkeen totesin ilmiöiden esiintymistiheyden ja poikkeukset. Helpotin aineiston sisällöllistä analyysia tekemällä käsitekartan ja kaavioita. Koska käsitekartta on visuaalinen, pystyin sen avulla hahmottamaan suuren kokonaisuuden ja sen kaikki osat yhtä aikaa. (Metsämuuronen 2008, 51.)

Pohdin myös tutkimukseni luotettavuutta. Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan termin validiteetti ja reliabiliteetti kautta. Termillä validiteetti tarkoitetaan, että tutkitaan juuri sitä, mitä pitääkin tutkia, oikeita asioita. Ulkoisella validiteetilla ymmärretään tulosten siirrettävyyttä muihin vastaaviin tilanteisiin. Sisäinen validiteetti puolestaan tarkoittaa tulkinnan ja käsitteiden virheettömyyttä. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten pysyvyyttä ja toistettavuutta. Laadullisessa tutkimuksessa varmistetaan tutkimuksen laatu tutkimusprosessin aikana tehdyillä oikeilla valinnoilla. (Kananen 2008, 123). Pohdinkin, onko aineistoni riittävä ja ovatko tutkimukseni tulokset yleistettävissä. Koska lisämateriaalina käyttämäni valmis aineisto eli teoriamateriaali, ammattiliittojen teettämät tutkimukset ja palkkatutkimukset tukivat haastattelujen perusteella saamiani tutkimustuloksia, uskon tutkimukseni olevan luotettava.

5.1 Koulutustason valinta

Kuvassa seitsemän olen jakanut haastateltavien henkilökohtaiset syyt koulutustason tai lisäkoulutuksen valintaan. Kuvaa tarkastelemalla näkee, että kaikki kolme taloushallinnon ammattitutkinnon suorittanutta vastasi koulutukseen hakeutumisen syyksi työllistymisen alalle. Kahdella haastateltavalla taloushallinnon ammattitutkinto on ensimmäinen taloushallinnon alan tutkinto. Kolmas tutkinnon suorittanut henkilö päätti lähteä koulutukseen edistääkseen työllistymistä uuteen työpaikkaan.

Kuva 7. Haastateltavien syyt koulutustason / lisäkoulutuksen valintaan.

Seitsemästä merkonomitutkinnon suorittaneesta kolme vastasi syyksi koulutustason valintaan alalle työllistymisen. Yksi vastaaja kertoi koulutustason valinnan syynä olleen koulutuksen lyhyt kesto. Kolme vastaajaa kertoi yrittäneensä hakeutua ammattikorkeakouluun tai yliopistoon mutta ei ollut päässyt, joten he kertoivat päättäneensä suorittaa ensin toisen asteen tutkinnon.

Kuudesta haastattelemastani tradenomista neljällä oli pohjakoulutuksena merkonomikoulutus ja yhdellä taloushallinnon ammattitutkinto. Kaikki viisi pohjakoulutuksen omaavaa tradenomia kertoivat haastattelussa tradenomikoulutukseen hakeutumisen syyksi pohjakoulutusta monipuolisemmat työllisyysmahdollisuudet tai urakehityksen. Ilman pohjakoulutusta opiskellut tradenomi kertoi koulutustason valinnan syyksi alalle työllistymisen.

5.2 Koulutuksen tuoma osaaminen

Vastaajien mielipiteet taloushallinnon koulutusten tuomasta osaamisesta vaihtelivat. Kolme haastattelemaani taloushallinnon ammattitutkinnon suorittanutta nykyistä taloushallinnon työntekijää vastasivat kaikki hyötynensä tutkinnosta. Kaksi vastaajaa, joilla taloushallinnon ammattitutkinto oli ensimmäinen alan tutkinto, vastasivat saaneensa tutkinnon kautta hyvät pohjatiedot. Toinen vastaajista korosti tutkintoon kuuluvan työ-

harjoittelun tärkeyttä koulutuksen tuoman osaamisen suhteen. Kolmas vastaaja, jolla on merkonomien pohjakoulutus, kertoi saaneensa koulutuksen kautta lisäosaamista työlleen.

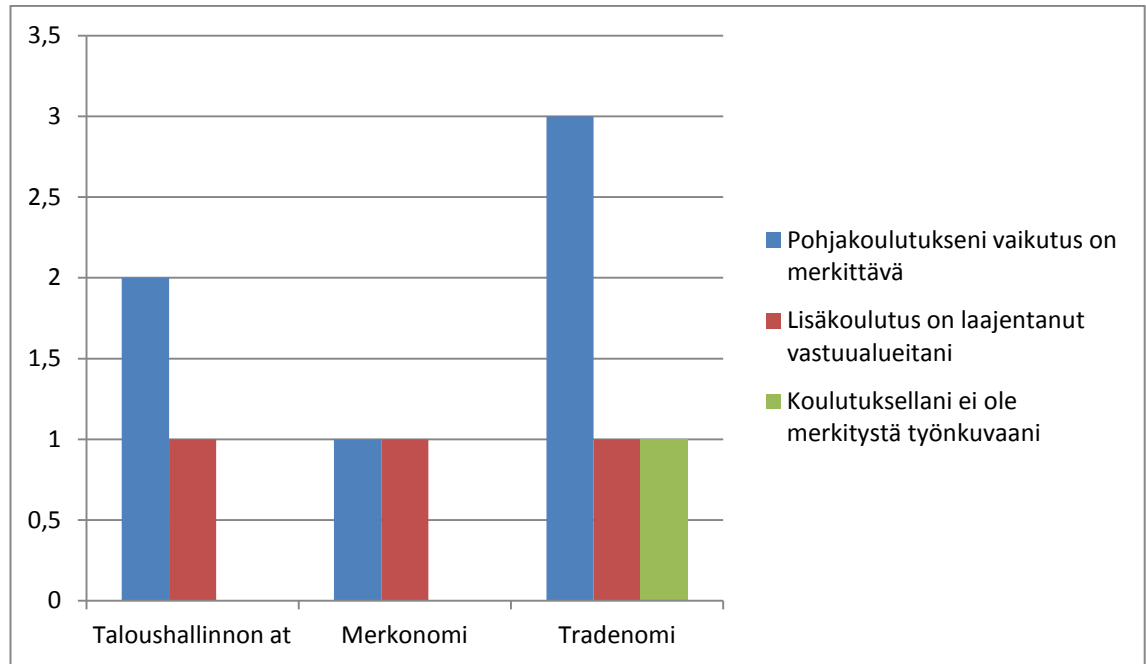
Kysymykseen koulutuksen tuomasta osaamisesta vastasi neljä merkonomia. Kolme muuta haastattelemaani merkonomia jatkoi opiskelua suoraan korkeakoulussa työllistymättä välillä. Kaikki neljä merkonomia vastasivat käytännön työn olevan erilaista kuin koulutuksessa saatu opetus. Yksi vastaaja kertoi saaneensa koulutuksesta riittävät perustiedot. Kysymykseen vastasi niin ikään neljä tradenomia. Neljästä tradenomista kaksi vastasi että koulutuksen tuoma osaaminen ei ollut riittävä. Yksi vastasi koulutuksen tuoman osaamisen olleen riittävä uusiin työtehtäviin. Neljäs vastaaja vastasi koulutuksen tuoman osaamisen olleen jossain määrin riittävä, mutta vasta käytäntö opetti paremmin. Mahdolliseen lisäkysymykseen taloushallinnon koulutusten muuttamisesta vastaajat toivoivat pidempiä työharjoitteluja, käytännönläheisyyttä ja mahdollisuutta työskennellä oman alan töissä jo opiskeluaikana.

5.3 Tutkinnon vaikutus työnhakuun

Kaikilla kymmenellä haastateltavalla oli haastatteluhetkellä oman alan työpaikka. Kysymykseen tutkinnon vaikutuksesta työnhakuun taloushallinnon ammattitutkinnon ensimmäisenä tutkintonaan suorittaneet kaksi haastateltavaa vastasivat tutkinnon olleen syy oman alan töihin pääsyyn. Merkonomitaustainen taloushallinnon ammattitutkinnon suorittanut henkilö vastasi uskovansa että taloushallinnon ammattitutkinto edesauttoi uuden työpaikan saantia. Merkonomeista neljä työllistyi oman alan töihin heti tai muutaman kuukauden kuluttua valmistumisesta. Kolme muuta merkonomia jatkoi suoraan ammattikorkeakouluun lukemaan tradenomiksi. Myös kaikki tradenomit kertoivat työllistyneensä oman alan töihin pian valmistumisen jälkeen tai jo opiskeluaikana.

Kaikki haastateltavat henkilöt omaavat hyvän oman alan työkokemuksen. Kaikki eivät ole olleet lainkaan työttöminä, osalla on korkeintaan muutaman kuukauden työttömyysjaksoja valmistumisen jälkeen. Valmistumisen jälkeen haastateltavilla on ollut yhdestä neljään eri työnantajaa.

5.4 Tutkinnon vaikutus työnkuvaan ja vastuualueisiin työpaikalla

Kuva 8. Koulutuksen / lisäkoulutusten vaikutus haastateltavien työnkuvaan ja vastuualueisiin työpaikalla

Kysymykseen pohjatutkinnon ja lisäkoulutusten vaikutuksesta työnkuvaan ja vastuualueisiin työpaikalla kaksi taloushallinnon ammattitutkinnon ensimmäisenä koulutukseen suorittanutta kertoivat tutkinnon vaikutuksen työnkuvaan olevan merkittävä. Toinen heistä on pian valmistumassa tradenomiksi ja toivoo saavansa tulevan tutkinnon myötä lisää vastuualueita henkilöstöhallinnon tai taloushallinnon tehtävissä. Kolmas, merkonomitaustainen tutkinnon suorittanut henkilö koki lisäkoulutuksen laajentaneen vastuualueitaan työpaikalla. Toinen merkonomeista koki pohjakoulutuksen vaikuttavan merkittävästi työnkuvaansa, toinen taas kertoi koulutuksen vaikuttaneen työnkuvaan lähinnä alussa, myöhemmin työnantajan järjestämien lisäkoulutusten myötä vastuualueet ovat kasvaneet. Tradenomeista kolme kertoi saavansa työpaikalla vastuuta nimenomaan koulutuksensa ansiosta. Yksi heistä kertoi saavansa paljon vastuuta koulutuksensa ansiosta, vaikka hänellä ei olekaan aiempaa kokemusta johtotehtävistä. Toinen haastateltava kertoi että hänen työpaikallaan tilitoimistossa asiakasvastuulliseksi kirjanpitäjäksi pääsee käytännössä ainoastaan vähintään alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt. Yksi tradenomi kertoi saaneensa työpaikan täsmäkoulutusten avulla lisää vastuuta kyseisistä työtehtävistä. Yhdellä tradenomilla koulutus ei ole tuonut merkitystä

työnkuvaan. Kaikki kymmenen vastaajaa vastasivat olevansa mielestään muodollisesti päteviä tekemiinsä työtehtäviin.

5.5 Haastateltavien palkkataso

Kuva 8. Haastateltavien palkkataso henkilölukumäärien mukaan.

Haastattelukysymykseeni palkkatasosta seitsemän vastaajaa vastasi saavansa koulutusta vastaavaa palkkaa. Kaksi vastaajaa kertoi että palkka ei ole koulutustasoa vastaava. Yksi vastaaja kertoi saavansa koulutustasolleen tyypillisesti parempaa palkkaa. Kaikki merkonomit olivat tyytyväisiä palkkatasoonsa, kuten myös tradenomit yhtä lukuun ottamatta. Merkonomit kertoivat palkkatasoon vaikuttavan työkokemus, koulutus, työtehtävät ja oma palkkatoive. Tradenomit vastasivat palkkatasoon vaikuttaviksi seikoiksi vastuun, työn vaativuuden, aseman ja käytössä olevan palkkausjärjestelmän. Yksi vastaaja kertoi lisäkoulutuksen vaikuttaneen suotuisasti palkkaan. Kaksi vastaajaa ei ollut saanut palkankorotusta koulutuksen ansiosta. Kolme vastaajaa kertoi lisäkoulutuksen vaikuttaneen suotuisasti palkkaan välillisesti, ei suoraan koulutuksen perusteella vaan koulutuksen kautta on saanut lisää vastuuta ja sitä myöten myös lisää palkkaa.

5.6 Uuden työntekijän palkkaaminen yritykseen

Haastattelin tutkimusta varten kolmea turkulaista yritystä, joissa kaikissa on kokemusta taloushallinnon työntekijöiden palkkaamisesta. Uuden työntekijän palkkaamista koske-

viin kysymyksiin yksi yritys vastasi sen vaativan ehdottomasti tutkintoa taloushallinnon työtehtäviin haettavalta henkilöltä. Toinen yritys vastasi keskeneräisen tutkinnon (opiskelija) riittävän. Kolmannen yrityksen edustajan mielestä tutkinto ei ole välttämättä tarpeellinen. Kaikki kolme yritystä vastasivat koulutustasovaatimuksen riippuvan haettavan paikan työtehtävistä. Kaikki kolme yritystä vaativat hakijoiltaan alan työkokemusta.

5.7 Työntekijän suorittaman tutkinnon vaikutus työtehtävien laatuun

Työntekijän työtehtäviä ja vastuuta koskeviin kysymyksiin yksi yritys vastasi että heillä rajataan tutkintovaatimus työtehtävien ja niiden vastuullisuuden perusteella. Mikäli yrityksessä avautuu myöhemmin vastuullisempia tehtäviä, voidaan työntekijän vastuuta laajentaa osaamisen perusteella ja tässä yhteydessä voidaan harkita, onko työntekijän tutkinto riittävä vastuullisempaan asemaan yrityksessä. Kaksi muuta yritystä vastasivat tutkinnolla olevan merkitystä työntekijän saamiin työtehtäviin ja vastuun määrään alkuvaiheessa, myöhemmin asiaan vaikuttavat enemmän henkilön kokemus, todellinen osaaminen ja henkilökohtaiset ominaisuudet.

5.8 Koulutuksen tuoma osaaminen yrityksen näkökulmasta

Koulutuksen tuomaan osaamiseen liittyviin kysymyksiin yksi yritys vastasi, että koulutuksella saa riittävät perustiedot, kunhan koulutuksen laajuus on riittävä. Yrityksen edustajan mukaan muutaman kuukauden muuntokoulutuksen laajuus ei ole riittävä sellaisen osaamisen hankkimiseen, jonka jälkeen voisi työllistyä taloushallinnon tehtäviin. Kaksi muuta haastattelemaani yrityksen edustajaa ei kokenut pystyvänsä arvioimaan koulutuksen tuomaa osaamista. Kaikki kolme haastateltavaa vastasivat todellisen osaamisen tulevan töitä tekemällä ja toivoivat koulutuksiin enemmän työharjoittelua ja käytännön esimerkkejä työelämästä.

5.9 Työntekijän suorittaman tutkinnon vaikutus palkkatasoon

Palkkatasoon liittyviin kysymyksiin kaikki kolme yrityksen edustajaa vastasivat tutkinnolla olevan merkitystä palkkatasoon. Kunnallisen puolen yrityksen edustaja kertoi kuntasektorilla olevan käytössä työtehtävien vaativuuteen perustuva palkkausjärjestel-

mä. Mitä vaativampia ja vastuullisempia työtehtävät ovat, sitä korkeampaa tutkintoa edellytetään. Vastaavasti myös palkka menee työtehtävien vaativuuden ja vastuullisuuden sekä työtehtävien määrän kanssa käsi kädessä. Samoista työtehtävistä voi saada hieman parempaa palkkaa, jos on korkeampi tutkinto, mutta suuria eroja ei saisi olla. Omalla työpanoksella on mahdollista saada normaalien indeksikorotusten lisäksi henkilökohtaisia palkankorotuksia. Toinen haastateltava kertoi tutkinnolla olevan merkitys varsinkin alkupalkassa. Tutkintojen välinen ero palkassa riippuu kuitenkin paljon myös työtehtävästä.

6 POHDINTA

Opinnäytetyössäni vertailin kolmea eri taloushallinnon koulutusta keskenään. Koulutukset olivat tradenomi, merkonomi ja taloushallinnon ammattitutkinto. Opinnäytetyöni tutkimusongelmana oli taloushallinnon koulutustason vaikutus erityisesti työelämän näkökulmasta. Pohdin tutkimusongelmaa kolmesta eri näkökulmasta. Koulutukseen hakeutuva henkilö joutuu valitsemaan koulutustason, työntekijälle voi tulla eteen muodollinen pätevyys työtehtävien tekemiseen ja työnantaja voi pohtia työntekijän koulutustasoa erityisesti rekryointivaiheessa. Opinnäytetyöni tutkimuskysymys oli, miten työtehtävät, vastuu ja palkkataso eroavat suhteessa siihen, minkä tasoisen taloushallinnon koulutuksen työntekijä on suorittanut.

Vertailin näitä kolmea koulutusta keskenään ja havaitsin että koulutuksissa on eroja niin koulutuksen rakenteessa, koulutuksen tavoitteessa kuin työllistymisessäkin. Kävi ilmi, että tradenomikoulutuksen tavoitteena on kouluttaa työntekijöitä asiantuntijatehtäviin ja merkonomikoulutuksen tavoitteena on kouluttaa työntekijöitä toimihenkilötehtäviin. Taloushallinnon ammattitutkinto on puolestaan tarkoitettu henkilöille, jotka työskentelevät jo valmiiksi taloushallinnon ammattilaisina ja tahtovat osoittaa osaamisensa näytöllä todellisia työtehtäviä vastaavissa olosuhteissa.

Tradenomikoulutukset vaihtelevat myös koulutasolla. Tästä syystä vertailin tässä opinnäytetyössä koulutustasojen lisäksi myös kahden ammattikorkeakoulun eli Turun ammattikorkeakoulun ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tradenomikoulutusten taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtojen opetussuunnitelmia. Havaitsin näissä olevan sekä yhtäläisyyksiä että eroja. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu opettaa taloushallinnon tradeniopiskelijoille Turun ammattikorkeakoulua enemmän taloushallinnon opintoja mutta toisaalta Turun ammattikorkeakoulu tarjoaa opiskelijalle laajempia valinnaisainemahdollisuuksia niin että opiskelija pystyy valitsemaan oppiaineita oman kiinnostuksen kohteen mukaan. Molemmissa ammattikorkeakouluissa taloushallinnon opinnot painottuivat asiantuntijuuden lisäämiseen, esimerkkinä johdon laskentatoimen opinnot. Ylioppilaspohjainen merkonomikoulutus ja taloushallinnon ammattitutkintoon valmentava koulutus sisältävät tradenomikoulutusta enemmän käytännönläheisiä taloushallinnon, kuten kirjanpidon, palkanlaskennan ja tilinpäätösten opintoja.

Käytännössä, oman taloushallinnon työ- ja opiskelukokemukseni perusteella tiedän merkonomien, tradenomien ja taloushallinnon ammattitutkinnon suorittaneiden tekevän usein täysin samaa työtä. Lisämateriaalia eli ammattiliittojen tutkimuksia ja palkkatutkimuksia tarkastelemalla saan tukea omille tutkimustuloksilleni, eli tradenomit ja merkonomit tekevät osittain samoja työtehtäviä, niin että tradenomien työtehtävät painottuvat merkonomeja enemmän asiantuntijatehtäviin. Käytännön esimerkkeinä kaksi haastattelemaani tradenomia kertoi saaneensa vastuuta työpaikallaan nimenomaan alemman korkeakoulututkintonsa ansiosta. Toinen haastateltavista oli päässyt johtotehtäviin koulutuksensa perusteella, ilman aiempaa työkokemusta. Toinen haastateltavista puolestaan kertoi että heidän yrityksessään vaaditaan vähintään alempi korkeakoulututkinto kaikilta asiakasvastuullisilta kirjanpitäjiltä. Tradenomiliiton jäsentutkimukseen vastanneista vain vajaa seitsemän prosenttiyksikköä suurempi joukko työskenteli asiantuntijoina kuin toimihenkilöinä. Tämä tuki mielipidettäni siitä, että vaikka ammattikorkeakoulujen tavoitteena on tradenomien työllistyminen asiantuntijoiksi, kilpailee heistä silti lähes yhtä suuri joukko samoista työpaikoista merkonomien kanssa. Tradenomiliitto tekee tarkkoja palkkatilastoja, mutta merkonomien vastaavien palkkatilastojen puuttuessa voin vain arvailla EK:n kuukausipalkkatilastoon ja Tradenomiliiton palkkatilastoihin pohjaten tradenomien saavan samasta työstä tilitoimistossa merkonomeja parempaa palkkaa.

Myös työvoimatoimiston Internet-sivujen tarkastelu vahvisti käsitystäni yhteisistä työpaikoista. Tarkastelupäivänä 27.5.2013 avoinna olleista työpaikoista ainoastaan yhdessä paikassa oli kelpoisuusvaatimuksena vähintään ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto. Muissa avoinna olevissa paikoissa toivottiin hakijoilla olevan tehtävään soveltuva taloushallinnon tutkinto tai vähintään toisen asteen tutkinto.

Tutkimukseni empiirisessä osassa haastattelin eritasoisten taloushallinnon tutkintojen suorittaneita henkilöitä. Löysin haastateltavat entisten työ- ja opiskelupaikkojeni kautta. Mukana ei ollut yhtään työtöntä taloushallinnon ammattilaista, vaikka tällä ammattialalla esiintyykin työttömyyttä. Jos haastateltavien joukossa olisi ollut työttömiä henkilöitä, olisi tutkimustulos voinut olla hieman erilainen. Kaikki kymmenen haastattelemaani taloushallinnon koulutuksen käynnyttä henkilöä olivat työllistyneet nopeasti oman alan töihin eikä pitkää työttömyyttä esiintynyt haastateltavien joukossa. Lähes kaikki haastateltavat olivat tyytyväisiä työtehtäviinsä, urakehitykseensä ja vastuun määrään kuten

myös palkkatasoonsa. Haastateltavat kokivat myös lisäkoulutusten vaikuttaneen positiivisesti heidän urakehitykseensä.

Pohjakoulutuksen vaikutus työtehtäviin koettiin suureksi varsinkin työuran alkupuolella. Myöhemmin haastateltavat kokivat lisäkoulutusten ja työkokemuksen vaikuttavan työtehtäviin ja vastuun määrään pohjakoulutusta enemmän. Koulutuksen tuomaa osaamista ei mielestäni kuitenkaan arvostettu kovinkaan paljoa vaan käytännön työ koettiin hyvinkin paljon erilaiseksi kuin koulutuksen tuoma osaaminen. Tätä ristiriitaa korjaamaan ehdotettiin pidempiä harjoittelujaksoja ja enemmän käytännönläheisyyttä. Itse näen tässä kehittämiskohteen. Jos taloushallinnon työntekijät eivät koe koulutusten tuovan riittävää osaamista, on mietittävä miten taloushallinnon koulutukset ja käytännön työelämä voisivat kohdata. Mielestäni tulisi miettiä, miten houkutella yritykset kiinnostumaan yhteistyöstä alan oppilaitosten kanssa. Yksi keino on pidemmät harjoittelujaksot, jolloin yritykset kokisivat hyötyvänsä alan opiskelijoista ja kouluttavansa heitä oman yrityksensä ammattilaisiksi. Toinen ehdottamani keino on oppilaitosten tarjoamat edulliset tiloimistopalvelut yrityksille opiskelijatyönä.

Haastattelin myös kolmea yritystä, joissa kaikissa oli kokemusta taloushallinnon työntekijöistä. Kolmesta yrityksestä vain yhdessä oli käytössä tutkintovaatimus. Kaksi muuta yritystä painottivat rekrytoinnissaan työkokemusta, eivätkä kokeneet alan tutkinnon olevan välttämättömyys. Itse koen työkokemuksen olevan hyvin tärkeä, mutta toivoisin kuitenkin että myös taloushallinnon alalla arvostettaisiin ja vaadittaisiin työntekijöiltä alan koulutusta, mahdollisen työkokemusvaatimuksen lisäksi. Pohdinkin, arvostavatko yritysten edustajat taloushallinnon koulutuksen tuoman osaamisen ja käytännönläheisyyden matalaksi. Pohdin myös, kokevatko työnantajat työkokemuksen koulutustasoa suuremmaksi ammattitaidon mittariksi siinäkin tapauksessa ettei työntekijällä ole lainkaan alan koulutusta. Toki yritysten rekrytointipolitiikassa on eroa, kuten sekä työntekijöiden että työnantajien haastatteluissa on käynyt ilmi.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymys oli, miten työtehtävät, vastuu ja palkkataso eroavat suhteessa siihen, minkä tasoisen taloushallinnon koulutuksen työntekijä on suorittanut.

Työtehtävien laadussa ei ollut merkittävää eroa haastateltavieni joukossa suhteessa siihen, minkä kolmesta tutkinnosta haastateltava oli suorittanut. Pelkän taloushallinnon ammattitutkinnon suorittanut henkilö kuvaili tekevänsä täysin samoja tiloimistotöitä

kuin tradenomiksi lähiaikoina valmistuva tilitoimistotyöntekijä. Tradenomiksi valmistuva henkilö kuitenkin kertoi, ettei hänen tilitoimistonsa ota asiakasvastuulliseksi kirjanpitäjäksi muita kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita henkilöitä. Yksi tradenomeista työskentelee johtotehtävissä, muuten työtehtävien laadulla ei ollut merkittäviä eroja eri koulutuksen suorittaneiden kesken. Neljä tradenomia ja taloushallinnon ammattitutkinnon suorittanut merkonomi kokivat kuitenkin lisäkoulutuksen lisänneen vastuualueita työpaikalla. Muut vastaajat kertoivat vastuun määrän kasvaneen työkokemuksen myötä. Lähes kaikki kokivat saavansa koulutustaan vastaavaa palkkaa, mutta vain yksi haastateltava koki lisäkoulutuksen vaikuttaneen positiivisesti palkkatasoonsa.

Tutkimuksessani haastattelemiini työntekijät suhtautuivat pääsääntöisesti myönteisesti lisäkoulutukseen, siitäkin huolimatta että he tietävät eri tutkintojen suorittaneiden taloushallinnon ammattilaisten tekevän usein samaa työtä. Lisäkoulutukset koettiin itsensä kehittämisenä. Lisäkoulutukset ovat työntekijän keino lisätä asiantuntijuuttaan. Asiantuntijuuteen tähdätään niin lisäkoulutuksilla kuin ammattitaidon kartuttamisella monipuolisissa työtehtävissä. Toivoisin kuitenkin näkeväni jatkossa oppilaitosten ja yritysten entistä läheisempää yhteistyötä ja koulutuksen suurempaa arvostamista yritysten puolelta työhönottotilanteissa.

LÄHTEET

- Auvinen, Pekka, Heikkilä, Johanna, Ilola, Hanna, Kallioinen, Outi, Luopajarvi, Timo, Rajj, Katariina & Roslöf, Janne 2010. Suositus tutkintojen kansallisen viitekehäyksen (nqf) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. Tietopankki. Julkaisut. Koulutusohjelmaprojektin loppuraportin liitteet 7-11. Liite 10. Hakupäivä 1.4.2013
<http://www.arena.fi/tietopankki.asp?page_id=31&luokka_id=23&main=1&level=27>
- Ammattikorkeakoululaki 2003. 9.5.2003/351. Hakupäivä 2.2.2013
<<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030351>>
- Elinkeinoelämän keskusliitto 2013. Kuukausipalkkatilasto lokakuulta 2012. Hakupäivä 8.4.2013.
<http://www.ek.fi/ek/fi/tutkimukset_julkaisut/2013/3_maalis/Kuukausipalkkatilasto_lokakuu2012.pdf>
- Kananen, Jorma 2008. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- Kananen, Jorma 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja –sarja. Tampereen Yliopistopaino Oy –Juvenes Print.
- Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu 2012. Liiketalouden koulutusohjelman opetus-suunnitelma 2012-. Hakupäivä 31.3.2013.
<<http://edu.token.fi/loader.aspx?id=7c21f4f0-6375-474b-bd93-2f451d026f7c>>
- Lankinen, Timo & Huhtala, Anne 2009. Liiketalouden perustutkinto, Merkonomi 2009. Opetushallituksen määräys 34/011/2009. Hakupäivä 17.1.2013. <http://www.oph.fi/download/112194_Liiketalous.pdf>
- Lehtonen, Toni 2011. Tradenomit ja merkonomit työelämässä. Työ- ja elinkeinotoimisto. Ammattinetti. Artikkelit. Julkaistu 1.7.2011. Hakupäivä 3.4.2013.
<http://www.ammattinetti.fi/artikkelit/detail/27_artikkeli;jsessionid=0644A870546F69DF0ADE41140131363C?direct=true>
- Liiketalouden liitto LTA 2008. Jäsentutkimus 2008, osa 1. Liiketalous 3/2008.
- Metsämuuronen, Jari 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. International Methelp Ky. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä 2008. 3. uudistettu painos.
- Metsä-Tokila, Timo 2011. Taloushallinnon palvelut. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialaraportti 1/2011. Hakupäivä 17.1.2013. <http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/1326/Taloushallinnon_palvelut_2011_web.pdf>
- Opetushallitus 2013. Koulutus ja tutkinnot. Ammattikoulutus. Hakupäivä 15.3.2013.
<http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus>
- Opetushallitus 2013. Koulutusnetti. Sanasto.
<<http://www02.oph.fi/koulutusoppaat/Staattiset/sanasto.html>>
- Pitkälä, Aulis & Balint, Minna 2012. Taloushallinnon ammattitutkinto 2012. Näyttötutkinnon perusteet. Opetushallituksen määräys 10/011/2012. Hakupäivä 17.1.2013. <http://www.oph.fi/download/141157_Taloushal_at_2012_962770.pdf>
- Poolia 2011. Poolian palkkatutkimus 2011. <https://www.poolia.fi/Files-fi/Tutkimukset/Poolian_palkkatutkimus_2011.pdf>
- Silvennoinen, Heikki 2002. Koulutus marginalisaation hallintana. Helsinki: Gaudeamus.
- Taloushallinnon ammattilaiset ry 2013. <<http://www.taloushallinnonammattilaiset.fi/>>

Tampereen ammattikorkeakoulu 2013. Hakukelpoisuus. Yleisen hakukelpoisuuden koulutusohjelmiin antavat. Hakupäivä 15.3.2013.

<[http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/\\$all/7CA0E9A9C3778EE2C225757B002C87DB](http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/$all/7CA0E9A9C3778EE2C225757B002C87DB)>

Tradenomiliitto Tral Ry. Tradenomikoulutus. Hakupäivä 17.1.2013.

<<http://www.tradenomiliitto.fi/info/tradenomikoulutus>>

Tradenomiliitto Tral ry 2013. Jäsentutkimus 2012.

Turun ammatti-instituutti, liiketalouden perustutkinto, merkonomi, opetussuunnitelma. Hakupäivä 31.3.2013. <http://ops.turkuai.fi/liiketalous_2010.html>

Turun ammattikorkeakoulu 2010. Opetussuunnitelmat. Tutkinnon kuvaus ja rakenne. Hakupäivä 31.3.2013.

<https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=2754793&ryhmtyp=1&lukuvuosi=&stack=push>

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2003. 15.5.2003/352. Hakupäivä 2.2.2013. <<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030352#L3P4>>

LIITTEET

- Liite 1. Turun ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman oppimissuunnitelma
- Liite 2. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman oppimissuunnitelma 2012-
- Liite 3. Turun ammatti-instituutti, talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelman ajoitus, yo-laskentamerkonomi
- Liite 4. Haastattelukysymykset taloushallinnon koulutuksen käyneille henkilöille
- Liite 5. Haastattelukysymykset yrityksille

Liite 1

Turun ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutusohjelman oppimissuunnitelma
Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto

Opintojaksot	Laajuus op	1. vuosi	2. vuosi	3.vuosi	4.vuosi
Perusopinnot	42	40	1	1	0
Ammatillinen kasvu	5	3	1	1	
Liiketoimintaosaamisen perusteet	15	15			
Yrityksen toimintaympäristö	5	5			
Business English	3	3			
Svenska i arbetslivet	3	3			
Viestinnän perusteet	3	3			
Yrityksen tiedonhallinta	8	8			
Ammattiopinnot	63	20	38	5	
Menetelmäopinnot	12		3	9	
Asiakasosaaminen	10	10			
Talousosaaminen	10	10			
Työyhteisöosaaminen	10		10		
Kieliopinnot					
Affärssvenska	4		4		
Business English Communication	5	2	5		
Työyhteisöviestintä	6		6		
Juridinen osaaminen	10				
Markkinoinnin pelisäännöt	5		5		
Luotonhallinta ja saatavien perintä	5		5		
International Business Environment	10				
International Enterprise	5		5		
International Economics	5		5		
International Finance	5		5		
International Banking	5		5		
Doing Business in Asia	5		5		
Russian Business Environment	5		5		
Kieli- ja kulttuuriosaaminen	10				
Accounting: interpreting the books	5		5		
Business English on the Net	3		3		
Cross-Cultural Communication	5			5	
Juridiikan kieliopinnot	5		5		
English for Marketing & Advertising Course	5		5		

Opintojaksot	Laajuus op	1. vuosi	2. vuosi	3.vuosi	4.vuosi
Espanja 1	3	3			
Espanja 2	3		3		
Liike-espanja	3			3	
Ranska 2	3		3		
Saksa 2	3	3			
Svenska i ekonomiförvaltning	3		3		
Svenska i marknadsföring	3		3		
Svenska på nätet	3		3		
Työelämän saksa	3		3		
Venäjän alkeet	3	3			
Venäjä 2	3		3		
Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan osaaminen	10				
Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan osaaminen	10		10		
Projektioinnit	5		5		
Käytännön kurssit	5		5		
Vuorovaikutus- ja mediaosaaminen	10				
Vuorovaikutus- ja mediaosaaminen	10		10		
SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTOJEN VALINNAISTEN OPINTOJEN TARJOTIN					
Asunto-osakeyhtiön ja yhdistyksen taloushallinto	5			5	
AV-perusopinnot	5		5		
Design Management	5			5	
Developing high contact services	5		5		
Ennakoiva liikejuridiikka ja riidanratkaisumenettelyt	5		5		
Ennakoiva sopiminen ja sopimusriskien hallinta	5		5		
Henkilöstön kehittäminen	5		5		
International marketing	5			5	
Internet Based Business	5		5		
IT-alan sopimukset ja tietoturva	5		5		
Julkiset hankinnat ja EU-oikeus	5			5	
Julkisoikeus jatko	5			5	
Konsernitilinpäätös ja IFRS	5			5	
Logistiikka ja ostotoiminnot	5		5		

Opintojaksot	Laajuus op	1. vuosi	2. vuosi	3.vuosi	4.vuosi
Multimedian perusopinnot	5			5	
Operations management of high contact services	5		5		
Palkkahallinto	5		5		
Sopimustoiminta globaalissa toimintaympäristössä	5		5		
Tapahtumamarkkinointi ja sponsorointi	5		5		
Taulukkolaskenta talouselämän päätöksenteon tukena	5		5		
Tietoturvallisuuden johtaminen	5		5		
Tietojärjestelmän hankinta	5			5	
Tietojärjestelmän suunnittelu	5			5	
Tilintarkastus ja sisäinen tarkastus	5		5		
Yritysrahoitus	5		5		
SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO TALOUSHALLINTO	45		15	30	
Laskentatoimen starttipaketti	15				
Kirjanpito ja tilinpäätös	10		10		
Strateginen laskentatoimi	15				
Yritysverotus ja tilinpäätöksen suunnittelu	5			5	
Johdon laskentatoimi	5			5	
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT	15		10	5	
English Grammar and Structures	3	3			
Fräscha upp din svenska	3	3			
Matematiikan perusteet	3	3			
Mestari- ja yrittäjä	2	2			
Moniammatillinen kehittäminen ja yrittäminen	5		5		
Kauppiaasyrittäjyysopinnot	20	10		10	
Success Stories and Field Trips	5		5		
HARJOITTELU	30	12	9	9	
OPINNÄYTETYÖ	15				15
Laajuudet yhteensä vuosittain		72	73	50	15
Opintojaksojen laajuus yhteensä	210				

Liite 3. Turun ammatti-instituutti, liiketalouden perustutkinnon opetussuunnitelma, talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelma

Talous- ja toimistopalveluiden koulutusohjelman ajoitus, yo-laskentamerkonomi

		Opintojaksot	OV	ajoitus vuosi		sisältää työssäoppi- mista
AMMATILLISET TUTKINNON OSAT			1	2		
Kaikille pakolliset tutkinnon osat						
tutkinnon osa	opinnot					
Asiakaspalvelu			20			4
	Yritystoiminnan perusteet		2	2		
	Laatu ja kestävä kehitys yritystoiminnassa		1	1		
	Yritystoiminnan kannattavuus		2	2		
	Työoikeus		1	1		
	Asiakaspalvelun perusteet		2	2		
	Kirjallinen asiakaspalvelu		1	1		
	Asiakaspalveluenglanti		1	1		
	Asiakaspalveluruotsi		1	1		
	Toimistopalvelut asiakaspalvelussa		2	2		
	Työvälineohjelmat asiakaspalvelussa		3	3		
	Asiakaspalvelutyöelämässä		4	4		
Koulutusohjelman valinnaiset tutkinnon osat						
tutkinnon osa	opinnot					
Talouspalvelut			20			5
	Kirjanpidon perusteet		4	4		
	Laskutus ja reskontrien hoito		2	2		
	Talouspalveluiden oikeusoppi		2,5	2,5		
	Opinto-ohjaus A		0,5	0,5		
	Talouspalveluiden matematiikka		1	1		
	Talouspalveluiden ruotsi		1	1		
	Talouspalveluiden englanti		1	1		
	Palkanlaskennan perusteet		3	3		
	Talouspalvelut työelämässä		5	5		
Kirjanpito			20			6
	Kirjanpidon jatko-opinnot		6		6	
	Arvonlisäverotuksen erityiskysymykset kirjanpidossa		1		1	
	Kirjanpito case-opetuksena		2		2	
	Kirjanpidon korkolaskusovellukset		3		3	
	Kirjanpito ja taloushallinnon ohjelmien integroitu käyttö		3		3	
	Kirjanpito työelämässä		5		5	
Tilinpäätöskirjaukset ja yrityksen verotus			10			4
	Tilinpäätöskirjaukset, raportointi ja analyysi		1		1	

	Opintojaksot	OV	ajoitus vuosi		sisältää työssä- oppimis- ta
	Tilinpäätös ja yritysverotus	1,5		1,5	
	Yrittäjän henkilökohtainen verotus	1,5		1,5	
	Tilinpäätös työelämässä	4		4	
Palkkahallinto -paikallinen		10			2
	Palkanlaskennan tapahtumat ja raportointi	3		3	
	Työehtosopimusten soveltaminen palkanlaskennassa	1,5		1,5	
	Palkkahallinnon säädökset	1		1	
	Työpaikan englanti	1		1	
	Opinto-ohjaus B	0,5		0,5	
	Merkonomien opinnäytetyön ohjaus	1		1	
	Palkanlaskenta työelämässä	2		2	

Liite 4. Haastattelukysymykset taloushallinnon koulutuksen käyneille henkilöille.

Kerro erityisesti tradenomi, merkonomi ja/tai taloushallinnon ammattitutkinto – koulutuksista, mutta mainitse myös muut oman alan koulutukset, jos olet käynyt sellaisia.

1. Koulutus.

1.1 Minkä koulutuksen / mitkä koulutukset olet käynyt?

1.2 Mistä oppilaitoksesta olet valmistunut? Kerro myös valmistumisvuotesi.

1.3 Mikä oli suuntautumisvaihtoehtosi opintojen aikana?

1.4 Mikä oli syynä koulutustason / lisäkoulutuksen valintaan? Miksi hakeuduit juuri tämäntasoiseen koulutukseen?

2. Työnhaku

2.1 Miten työllistyt valmistumisen jälkeen? Oletko hakenut töitä / vaihtanut työpaikkaa myöhemmin?

2.2 Miten suorittamasi tutkinto vaikutti työnhakuun? Onko mahdollisesti myöhemmin suorittamillasi lisäkoulutuksilla ollut vaikutusta myöhempään työnhakuun?

3. Työkokemus

3.1 Kuinka monen vuoden oman alan työkokemus sinulla on?

3.2 Kuinka monen työnantajan palveluksessa olet ollut valmistuttuasi? Miten pitkiä työsuhteesi ovat olleet?

3.3 Onko sinulla ollut työttömyysjaksoja valmistumisen jälkeen?

4. Työtehtävät ja vastualueet

4.1 Kuvaile työtehtäviäsi. Jos et ole tällä hetkellä töissä, kuvaile viimeisimpiä oman alan työtehtäviä.

4.2 Miten suorittamasi tutkinto / lisäkoulutukset ovat vaikuttaneet työnkuvaasi ja vastualueisiisi työpaikallasi?

4.3 Oletko mielestäsi muodollisesti pätevä työtehtäviin, jotka kuuluvat vastuullesi?

5. Koulutuksen tuoma osaaminen

5.1 Kun työllistyt, oliko koulutuksen tuoma osaaminen mielestäsi riittävä uusiin työtehtäviin?

5.2 Mikäli vastaus edelliseen kysymykseen oli ei, mitä muuttaisit suorittamassasi tutkinnossa?

5.3 Mikäli olet käynyt lisäkoulutuksia, oletko mielestäsi hyötynyt niistä ammatillisesti?

6. Palkkataso

6.1 Saatko mielestäsi koulutustasi vastaavaa palkkaa?

6.2 Mikä vaikuttaa mielestäsi eniten palkkatasoosi?

6.3 Mikäli olet lisäkouluttautunut, onko sillä ollut vaikutusta palkkatasoosi?

Liite 5. Haastattelukysymykset yrityksille

Haastattelukysymykset / yrityksen näkökulma

1. Uuden työntekijän palkkaaminen

Mitkä tekijät vaikuttavat, kun olette palkkaamassa uutta taloushallinnon työntekijää?
Onko hakijan suorittamalla tutkinnolla vaikutusta valintapäätökseen?

2. Työntekijän työnkuva ja vastuu

Onko mielestäsi taloushallinnon työntekijän suorittamalla tutkinnolla vaikutusta siihen, millaisia työtehtäviä ja kuinka paljon vastuuta taloushallinnon työntekijälle annetaan yrityksessänne?

3. Koulutuksen tuoma osaaminen

Mitä mieltä olet nykyisistä taloushallinnon koulutuksista? Onko koulutusten tuoma osaaminen mielestäsi riittävä? Jos ei, mitä asioita toisit koulutuksiin lisää?

4. Palkkataso

Onko taloushallinnon työntekijän suorittamalla tutkinnolla vaikutusta palkan suuruuteen yrityksessänne? Mitkä tekijät vaikuttavat palkkatasoon?